

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2017

Jiří Čihák

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra žurnalistiky

Jiří Čihák

**Úspěšné fotbalové šampionáty
československé a české reprezentace a jejich
zobrazení v dobovém tisku**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Jiří Čihák**

Vedoucí práce: **Mgr. Ondřej Trunečka**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

ČIHÁK, Jiří. *Úspěšné fotbalové šampionáty československé a české reprezentace a jejich zobrazení v dobovém tisku*. Praha, 2017. 49 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Ondřej Trunečka.

Abstrakt

Bakalářská práce „*Úspěšné fotbalové šampionáty československé a české reprezentace a jejich zobrazení v dobovém tisku*“ se zabývá informováním o velkých mezinárodních fotbalových turnajích mistrovství světa a Evropy, na nichž se dařilo československým, později českým národním týmům. Na třech zvolených turnajích, z nichž první a poslední od sebe dělí sedmdesát let, sleduje text proměnu sportovní žurnalistiky v souvislosti s referováním o úspěších československých, respektive českých sportovců, v tomto případě fotbalistů. Bakalářská práce je rozdělena do tří částí, v teoretické se nejprve zabývá fenoménem medializovaného sportu a popisem vybraných šampionátů, následně popisuje zvolené periodika i metody. Ve vlastní analytické části posléze pomocí kvantitativní analýzy ukazuje, jakým tématům se dobový tisk během zkoumaného období (týden před až týden po každém turnaji) věnoval. Podrobněji pak kvalitativní metodou analyzuje a zkoumá, jak noviny informovaly přímo o zápasech s československou nebo českou účastí, kde je celkový vývoj nejpatrnější. Referování o zápasech se totiž mění i v souvislosti s rozvojem dalších médií rozhlasu, televize a internetu.

Abstract

The bachelor thesis „*Successful football championships for the Czechoslovak and Czech teams and their reflection in the contemporary press*“ deals with the reporting on the major international football tournaments such as World Cups and European Championships, where the Czechoslovak or later Czech national teams succeeded. The first part focuses on the phenomenon of mediated sport and the descriptions of selected tournaments, the second part deals with the chosen journals and the methods of the thesis itself. The last part explicates which topics are the most common in newspapers during the reporting period (one week before until one week after the tournament) and the changes in post-match reporting focusing on Czechoslovak and Czech games.

Klíčová slova

Fotbal, Sport, Sportovní žurnalistika, Mistrovství světa, mistrovství Evropy, dobový tisk

Keywords

Football, sport, sports journalism, World Cup, European Chamionship, contemporary press

Rozsah práce: 64 150

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18. května 2017

Jiří Čihák

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval za cenné připomínky a za trpělivost vedoucímu práce Mgr. Ondřeji Trunečkovi a všem, kteří měli pochopení pro mé pracovní nasazení při tvorbě této bakalářské práce.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČAST VYPLNUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Cihák Jiří

Razítko podatelny:

Imatrikulacní ročník diplomantky/diplomanta:

2014/2015

E-mail diplomantky/diplomanta:

jiiricihi@gmail.com

Studijní obor/forma studia:

Žurnalistika/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Uspěšné fotbalové šampionáty československé a české reprezentace a jejich zobrazení v dobovém tisku

Předpokládaný název práce v angličtině:

Successful football championships for the Czechoslovak and Czech teams and their reflection in the contemporary press

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení teze)

LS 2016/2017

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Fotbalové světové šampionáty a později též mistrovství Evropy patřily a patří k nejdůležitějším sportovním událostem, což se tradičně - zejména v případě velkého československého či posléze českého úspěchu - odrazilo v domácím dobovém tisku. Například v roce 1934 po stříbrném finále mistrovství světa v Itálii patřily hned čtyři texty z titulní strany raného vydání Národních listů fotbalovému zpravodajství. Nabízí se tak otázka, zda a jak se zpracování vrcholných akcí mění.

Právě to si klade za cíl bakalářská práce. Bude se zabývat, jak se dobový tisk věnoval vybraným turnajům. První polovinu 20. století bude reprezentovat právě Itálie 1934, možný posun se bude zjišťovat na opět stříbrném světovém šampionátu 1962 v Chile. Protože v novodobé historii český tým na mistrovství světa medaili nezískal, toto období zastoupí mistrovství Evropy 2004 v Portugalsku jako poslední, tím i nejaktuálnější, akce zakončená (bronzovou) medailí. Práce porovná novinářské pokrytí turnajů v rozpětí 70 let.

Předpokládaná struktura práce (rozdělená do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod
2. Teoretická část
 - 2.1 Sport a média
 - 2.2 Historie mistrovství světa a Evropy
3. Vymezení výzkumného vzorku a metod
 - 3.1 Představení zkoumaných titulů
 - 3.2 Cíl práce a výzkumné metody
4. Vlastní analytická část
 - 4.1 Pokrytí MS 1934 v Národních listech
 - 4.2 Pokrytí MS 1962 v Mladé frontě
 - 4.3 Pokrytí ME 2004 v MF DNES
 - 4.4 Srovnání
5. Závěr
6. Literatura

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Bakalářská práce porovná novinářské pokrytí tří vrcholných turnajů v rozpětí 70 let. Prvním bude mistrovství světa v Itálii 1934, kde československá reprezentace získala stříbro. Druhé místo obsadila

také o necelých třicet let později na světovém šampionátu v Chile 1962, které poslouží jako druhé výzkumné období. Eru samostatně české reprezentace bude reprezentovat mistrovství Evropy 2004 v Portugalsku jako poslední velký turnaj zakončený medailí. Na mistrovství světa ji totiž samostatně česká fotbalová reprezentace nezískala. Pokrytí jednotlivých turnajů bude sledováno vždy týden před začátkem a týden po skončení šampionátu ve vybraném celostátním všeobecně zaměřeném titulu se sportovní rubrikou.

Titul periodika a období jeho analýzy:

Národní listy (20. května až 17. června 1934)

Mladá fronta (23. května až 24. června 1962)

MF DNES (5. června až 11. července 2004)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Hlavní výzkumnou metodou bakalářské práce bude obsahová analýza. Výsledný text představí nejprve rozsah, jaký daná periodika mistrovství světa či Evropy věnovala (např. počet dnů, stran) a v rámci dostupných informací popíše i personální pokrytí jednotlivých turnajů.

Následně se zaměří na konkrétní obsah - například, jakým způsobem se referovalo o zápasech národního týmu (zpravodajské pokrytí, využití různých formátů pro zachycení průběhu utkání) nebo jakým dalším tématům se tehdejší dobový tisk věnoval (např. zda pouze sportovním tématům spojeným s výsledky a výkony, nebo si všiml i organizace šampionátu, zakulisti). Práce postihne i některé další aspekty, které s informováním o českých sportovcích souvisí - například užívání první osoby (my jsme vyhráli), přívlastňovacích zájmen (naši fotbalisté) či odosobněného popisu (reprezentanti, hráči, fotbalisté).

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tematu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové.* Praha: Dokořán, 2008. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4.

Kniha sleduje fenomén sportu z diváckého hlediska. Sleduje vzestup zájmu veřejnosti o sportovní dění ve druhé polovině 20. Století, který zapříčinil zejména technologický rozvoj. Autor se zabývá tím, jak se média, společnost a sport vzájemně ovlivňují.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání.* Praha: Portál, 2016. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-262-0982-9.

Kniha je zaměřená na metody kvalitativního výzkumu a jejich význam. Ukazuje, z jakých zdrojů metody kvalitativního výzkumu vycházejí, a představuje hlavní výzkumné plány užívané v této oblasti. Popisuje kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretaci.

MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: dějiny světového fotbalu ve faktech, názorech a obrazech. 2., rozš. vyd. V Praze: XYZ, 2009. ISBN 978-80-7388-251-8.*

Podrobně zpracovaná historie fotbalu. Kniha sleduje dějiny fotbalu od dávné historie až do 21. století. Chronologicky popisuje všechny světové i evropské šampionáty, olympijské hry a další mezinárodní fotbalové turnaje.

SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu.* Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4201-X.

Publikace se zabývá vztahem a problémy mezi sportem a společností. Popisuje stále se zvyšující trend organizace, komercializace a globalizace vrcholového sportu.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií.* Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Kniha přibližuje metody užívané při výzkumu médií. Zabývá se komerčním výzkumem (výzkum sledovanosti, měření efektivity reklamy) i akademickým výzkumem (interpretace textu). Představované

metodické postupy jsou předvedeny na praktických příkladech z médií.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

FRANĚK, Tomáš. *Zobrazení fotbalového mistrovství světa v Brazílii 2014 ve zpravodajství ČTK*. Praha, 2015. 45 s. Bakalářská práce Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.

KOČOVÁ, Lenka. *Srovnání mediálního zájmu o československé/české sportovce na letních olympijských hrách v Ciudad de México v roce 1968 a Londýně v roce 2012*. Praha, 2015. 55 s. Bakalářská práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Cebe.

VELIKOVSKÁ, Tereza. *Mediální obraz devíti mistrovství světa v ledním hokeji na československém a českém území v dobovém tisku*. Praha, 2015. 204 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednářik, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

TUTO ČASŤ VYPLNUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktúre a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že vyše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Mgr. Trunečka Ondřej

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÉNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTIŠKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUCÍ PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD.....	2
1. TEORETICKÁ ČÁST	4
1.1 <i>Fotbal v médiích jako fenomén</i>	4
1.2 <i>Historie mistrovství světa a Evropy</i>	7
1.2.1 <i>MS 1934 v Itálii.....</i>	8
1.2.2 <i>MS 1962 v Chile.....</i>	11
1.2.3 <i>ME 2004 v Portugalsku.....</i>	12
2. VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO VZORKU A METOD	14
2.1 <i>Představení zkoumaných titulů</i>	14
2.1.1 <i>Národní listy.....</i>	15
2.1.2 <i>Mladá fronta</i>	17
2.1.3 <i>MF DNES.....</i>	17
2.2 <i>Cíl práce a výzkumné metody</i>	18
2.2.1 <i>Kvantitativní analýza.....</i>	19
2.2.2 <i>Kvalitativní analýza.....</i>	19
3. VLASTNÍ ANALYTICKÁ ČÁST	20
3.1 <i>MS 1934.....</i>	20
3.1.1 <i>Všeobecná charakteristika.....</i>	20
3.1.2 <i>Československý tým</i>	21
3.1.3 <i>Poslední zápas</i>	23
3.2 <i>MS 1962.....</i>	25
3.2.1 <i>Všeobecná charakteristika.....</i>	25
3.2.2 <i>Československý tým</i>	26
3.2.3 <i>Poslední zápas</i>	28
3.3 <i>ME 2004.....</i>	29
3.3.1 <i>Všeobecná charakteristika.....</i>	29
3.3.2 <i>Český tým.....</i>	31
3.3.3 <i>Poslední zápas.....</i>	32
3.4 <i>Srovnání</i>	33
ZÁVĚR	37
SUMMARY	38
POUŽITÁ LITERATURA.....	39
SEZNAM PŘÍLOH.....	43
PŘÍLOHY.....	44

Úvod

„Sportovní novináři. Sledují všechny druhy sportů ve všech zemích a do novin o nich píší reportáže či analýzy. Jde o privilegované zaměstnání, které musí být podáváno s citem, neboť lidé, kteří dělají respektovaná a důležitá povolání, o tom neradi slyší. Považují sportovní novinářinu víc za koníček než za práci...“¹

Sportovní žurnalistika prošla během posledního století značným vývojem. Od okrajového tématu, které si složitě získávalo prostor v novinách, po pravidelné rubriky.² Stal se z ní také svébytný obor, jenž je dnes součástí žurnalistického vzdělání na univerzitách³ i předmětem vědeckého zájmu.

Proměnou sportovní žurnalistiky se zabývá i tato bakalářská práce. Zaměřuje se na její podobu v tištěných médiích, která se postupně musela mimo jiné vyrovnat s nástupem rozhlasu, televize a v posledních letech internetu. Změny ve způsobu informování sleduje na příkladu největších československých, později českých fotbalových úspěchů.

Československé, respektive české fotbalové reprezentace přivezly z předních mezinárodních akcí, mezi které se řadí mistrovství světa a Evropy i olympijské hry, dohromady osm medailí. Dvě z mistrovství světa (stříbro z let 1934 a 1962), pět z mistrovství Evropy (zlato v roce 1976, stříbro v roce 1996 a bronzové medaile z let 1960, 1980 a 2004) a jednu zlatou z olympijských her (1980).

Tato práce z uvedeného výčtu zkoumá mediální pokrytí stříbrných mistrovství světa 1934 a 1962, a protože samostatný český národní fotbalový tým se dostal na světový šampionát pouze v roce 2006, kde vypadl už v základní skupině, největší úspěch novodobé historie reprezentuje bronz z mistrovství Evropy v Portugalsku v roce 2004.

Vybrané turnaje představují období přesně sedmdesátí let a současně zachycují i rozdílné situace a mediální epochy. Zatímco v roce 1934 existoval vedle tištěných novin pouze rozhlas, o osmadvacet let později už se informace šířily i díky televiznímu vysílání. V roce 2004 se projevil též nástup internetu.

¹ BAKER, Andrew. *Where am I and who's winning?: travelling the world of sport*. London: Yellow Jersey, 2004. ISBN 02-240- 7273-0. In BOYLE, Raymond. *Sports journalism: context and issues*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE, 2006. s. 1 ISBN 978-1-4129-0798-9.

² BOYLE, Raymond. *Sports journalism: context and issues*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE, 2006. s. 1 ISBN 978-1-4129-0798-9.

³ Sportovní žurnalistika je součástí magisterského modulu na FSV UK.

Každé mistrovství bylo zkoumáno v jednom celostátním všeobecném periodiku s pravidelnou sportovní rubrikou: postupně to jsou Národní listy, Mladá fronta a MF DNES. Nabízely se i specializované sportovní deníky Československý sport či později deník Sport, jenže v předválečném Československu obdobný titul jako v letech 1962 nebo 2004 neexistoval.

Následující kapitoly popisují fenomén medializovaného vrcholového sportu, zejména fotbalu. Dále se zaměřením na československý, respektive český tým rekapitulují události tří vybraných turnajů, jimiž se tento text podrobně zabývá, a zároveň představují vybrané deníky a zvolené výzkumné metody. Analytická část porovnává pokrytí tří šampionátů s důrazem na rozsah a zpracování vybraných momentů – například zápasů československé, později české reprezentace.

1. Teoretická část

1.1 Fotbal v médiích jako fenomén

Závěrečné turnaje fotbalového mistrovství světa patří vedle olympijských her mezi největší sportovní akce světa. Lze to doložit například jejich televizní sledovaností.

Rekordními jsou v tomto směru i oba poslední turnaje. Mistrovství světa v roce 2010 v Jihoafrické republice a v roce 2014 v Brazílii dosáhly podle oficiální zprávy FIFA⁴ celkové domácí televizní sledovanosti přes tři miliardy diváků.⁵ Oficiální údaje navíc neoperují s čísly tzv. veřejné televizní sledovanosti⁶, ani s údaji z internetu či jiných mobilních aplikací, v nichž zejména šampionát v roce 2014 sledovalo velké procento diváků.⁷

Dosah takzvané celkové domácí sledovanosti posledních dvou světových mistrovství byl o osm procent vyšší než dosah předchozího světového šampionátu v Německu 2006, který se stejně jako mistrovství světa v Jihoafrické republice 2010 vysílal do 214 zemí světa. Poslední šampionát v Brazílii viděli diváci v 207 zemích.

Sledovanost každého turnaje obvykle roste s jeho vyvrcholením. Finále mezi Argentinou a Německem v roce 2014 zapnul rekordních 913,7 milionu diváků, v součtu s veřejnou sledovaností číslo přesáhlo dokonce jednu miliardu diváků.⁸

Zájem o prestižní mezinárodní fotbalovou akci mají diváci i v České republice⁹, byť se její reprezentační výběr šampionátu účastní nepravidelně¹⁰. Zmíněné finále

⁴ 2014 FIFA World Cup Brazil: Television Audience Report [online]. In: Fifa.com, 2014 [cit. 2017-05-03]. Dostupné z:

[http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrasilvaudience-report\(draft-5\)\(issuedate14.12.15\)_neutral.pdf](http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrasilvaudience-report(draft-5)(issuedate14.12.15)_neutral.pdf)

⁵ Jde o tzv. reach, tedy zásah, který udává podíl osob z cílové skupiny, kteří strávili sledováním daného pořadu jistou předem stanovenou dobu. V tomto případě jde o nepřetržité sledování po dobu alespoň jedné minuty. Pro porovnání: celkový zásah televizní domácí sledovanosti v kategorii „20 min plus“ byl 2,1 miliardy lidí.

⁶ Veřejná televizní sledovanost, anglicky out-of-home audience, je společné, veřejné sledování televize na velkoplošných obrazovkách, ve fanzónách, barech či restauracích.

⁷ Podle odhadů sledovalo fotbalové MS 2014 prostřednictvím internetu nebo mobilních aplikací až 280 milionu diváků. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/news/y=2015/m=12/news=2014-fifa-world-cuptm-reached-3-2-billion-viewers-one-billion-watched--2745519.html>

⁸ 2014 FIFA World Cup Brazil: Television Audience Report [online]. In: Fifa.com, 2014 [cit. 2017-05-03]. Dostupné z:

[http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrasilvaudience-report\(draft-5\)\(issuedate14.12.15\)_neutral.pdf](http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrasilvaudience-report(draft-5)(issuedate14.12.15)_neutral.pdf)

⁹ Druhým nejsledovanějším pořadem v historii České televize vůbec bylo uvítání hokejových olympijských vítězů z Nagana v roce 1998 prezidentem republiky Václavem Havlem a posléze jejich uvítání fanoušky na Staroměstském náměstí. Tyto události sledovali prostřednictvím televize přes 4 a půl miliony diváků, třetí třetinu finálového utkání s Ruskem viděly 4 miliony 460 tisíc diváků. –

mistrovství světa ve fotbale v roce 2014 sledovalo na obrazovkách České televize 1,17 milionu dospělých diváků, což představuje téměř 37 % lidí, kteří se v tu chvíli dívali na televizi. Celkový zásah, respektive reach, tedy počet diváků, kteří pořad sledovali nepřetržitě alespoň tři minuty, se vyšplhal na 2,1 milionu.¹¹

V menším měřítku platí totéž pro fotbalové mistrovství Evropy, kterému se v České republice dostává velké pozornosti především proto, že se ho česká reprezentace účastní pravidelně.

Na zápasy posledního evropského šampionátu, jež hostila Francie v létě 2016, se prostřednictvím obrazovek České televize dívalo průměrně 425 tisíc dospělých diváků, nejsledovanější bylo utkání Česka proti Turecku, které v průměru viděl 1 milion a 240 tisíc diváků.¹² Proti mistrovství Evropy v Portugalsku, které se hrálo o dvanáct let dřív, jsou to ovšem poloviční čísla: semifinále Česka s Řeckem v roce 2004 viděly v průměru 2 miliony a 271 tisíc diváků, prodloužení stejného utkání jich přilákalo k televizorům ještě o půl milionu více¹³. Tehdejší zájem však pravděpodobně silně ovlivnil fakt, že šlo o pozdější fázi turnaje a přímý boj o medaile.

Jednotlivé přímé přenosy tradičně doprovázejí speciální studia s pozvanými hosty, klíčové situace z utkání se analyzují díky moderním technologiím – například takzvaným elektronickým tužkám či na velkých interaktivních plazmových obrazovkách.

Internetové zpravodajské servery, jako jsou v České republice kupříkladu iDnes.cz, Blesk.cz (jeho sportovní rubrika iSport.cz), Aktuálně.cz či specializované stránky Sport.cz, během turnajů tematicky upravují svůj obsah a připravují mimořádné přílohy. Podobně jsou na tom i tištěná média – Deník MF DNES při velkých sportovních akcích rozšiřuje a přejmenovává svůj sportovní sešit.

Nejsledovanější pořady v historii peplemetrů. MediaGuru - reklama, marketing a média očima Gurua [online]. Praha: PHD, a.s., ©2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/2013/11/nejsledovanejsi-porady-v-historii-peplemetru/>

¹⁰ V samostatné české historii se fotbalová reprezentace kvalifikovala na závěrečný turnaj mistrovství světa pouze v roce 2006, zato na mistrovství Evropy nechyběla ani jednou od roku 1996.

¹¹ KOIŠ, Juraj. Fotbalovou sledovanost ovládlo finále, ve skupinách byl nejpoblárnější otevírací zápas. *RadioTV - co se děje v médiích* [online]. Praha: MEDIA MARKETING SERVICES, 2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: http://www.radiotv.cz/p_tv/fotbalovou-sledovanost-ovladlo-finale-ve-skupinach-byl-nejpopularnější-oteviraci-zapas/

¹² Finále Euro 2016 vidělo 845 tis. diváků, vyhrálo večer. *MediaGuru - reklama, marketing a média očima Gurua* [online]. Praha: PHD, a.s., ©2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/aktuality/finale-me-euro-2016-melo-845-tisic-vyhralo-vecer/>

¹³ PR PRESS ČT. Sledovanost EURO 2004 – druhé semifinálové utkání. *SatCentrum:: Česko-Slovenská satelitní a TV doména* [online]. Banská Bystrica: VHR, Kvasice & KOUC, Banská Bystrica, 2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.satcentrum.com/clanky/6269/sledovanost-euro-2004-druhe-semifinalove-utkani/>

Fotbalisté vystupují v reklamách, což platí nejen pro české hráče a nejen pro komerční sdělení přímo spojená se sportem a sponzoringem klubů a týmů.¹⁴ „*Sport a média tvoří dnes osudově pevně provázaný institucionální svazek. Mezi mediálně atraktivní sporty jsou tak zejména pro televizi jedinečným zdroj příjmů a silným impulzem zvyšování diváckého zájmu. Medializovaný sport se stává nedílnou součástí naší existence.*“¹⁵

Fotbal do společnosti prostupuje i v negativním světle: například při aférách, jako byla odhalená korupce¹⁶ či aktuálně vyšetřování kvůli přerozdělování dotací¹⁷. Fotbal je totiž i velkým byznysem, v němž se pohybuje obrovské množství peněz.

Rostoucí popularitu vrcholového profesionálního sportu neovlivňují jen tradiční média. Významnou roli hrají i sociální sítě. Jejich prostřednictvím komunikují s fanoušky nejen sportovní kluby, oddíly či organizace, ale především samotní sportovci.

„*Absolutním králem v tomto ohledu je Twitter, místo, kde sportovní fanoušci hledají aktuální informace, kde komunikují se sportovními novináři, sportovci a ostatními fanoušky. Twitter zcela změnil sport a dal fanouškům nevídanou možnost, aby se stali jeho součástí,*“¹⁸ vysvětluje Jimmy Sanderson.

Přímo spojený se sportem je také například byznys sportovního sázení, které se neustále rozšiřuje o nové příležitosti. Běžnou záležitostí je dnes tzv. on-line sázení, kdy sázející tipují přímo během sportovního výkonu, utkání, závodu. K nejnovějším trendům patří i tzv. fantasy soutěže, v nichž soutěžící netipují jen výsledek, nýbrž si sami vytvářejí vlastní sestavu hráčů, kteří jim pak podle skutečných výkonů na sportovišti získávají body. Sázkari se tak vžívají do role trenérů či manažerů a svému oblíbenému sportu jsou blíží.

A právě o maximální přiblížení a propojování vrcholového sportu s diváky se snaží i média. Rozhodčí v hokeji či ragby nosí během zápasů mikrofony, aby se jejich komunikace s hráči a trenéry dostala k fanouškům u televizí či přímo v halách a na

¹⁴ Čeští fotbalisté vystupovali v reklamách sponzorů české reprezentace, ale například brankář Petr Čech byl i tváří České spořitelny. Ze zahraničních hráčů například Brazilec Neymar podporuje Gillette, Argentinec Lionel Messi leteckou společností Turkish Airlines a Němec Robert Lewandowski šampon Head and Shoulders.

¹⁵ SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 203. ISBN 80-210-4201-X

¹⁶ Z rozhovorů fotbalových funkcionářů zachycených odposlechy se stala divadelní hra „Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit?“ a některé citace zlidověly.

¹⁷ Policie v květnu zadržela předsedu Fotbalové asociace České republiky Miroslava Peltu a náměstkyni mistryně školství, mládeže a tělovýchovy Simonu Kratochvílovou, soud na oba uvalil vazbu. Prošetřují se dotace ve výši sta milionů korun.

¹⁸ BILLINGS, Andrew C., Michael L. BUTTERWORTH a Paul D. TURMAN. *Communication and sport: surveying the field*. Second edition. s. 56. ISBN 978-1-4522-7913-8.

stadionech. Kamery pronikají o přestávkách do šaten. A v některých případech mohou média dokonce ovlivnit podobu samotného sportu – aby byl dynamičtější a atraktivnější zejména pro televizní vysílání.¹⁹

1.2 Historie mistrovství světa a Evropy

„Nikdo z dnešní generace se nedokáže vžít do pocitů, které ovládly aktéry prvního mistrovství světa ve fotbale, jehož pořadatelem byla Uruguay. Můžeme se jen dohadovat, co se honilo hlavami hráčů, rozhodčích, fotbalových činovníků a diváků. Mohli už tenkrát v roce 1930 předpokládat, jakou vášní, fenoménem a koneckonců i byznysem se tato hra jednou stane?“²⁰

S myšlenkou uspořádat oficiální světový fotbalový šampionát, který zastřeší Mezinárodní fotbalová asociace (FIFA), přišel jako první Francouz Jules Rimet, který byl do čela FIFA dosazen 1. března 1921.

Jen dvacet zemí bylo tehdy členy hlavního fotbalového společenství. Chyběly všechny ostrovní státy – Anglie, Skotsko, Irsko i Wales, protože nechtěly být ve stejné organizaci se zeměmi, které způsobily první světovou válku.

Právě Jules Rimet ale dokázal fotbalový svět spojit. Když křeslo pro šéfa FIFA po třiatřiceti letech opouštěl, Mezinárodní fotbalová asociace už měla osmdesát pět členů.

První světový šampionát pro členy FIFA – amatéry i profesionály – se uskutečnil v roce 1930 v Uruguayi. Domácí reprezentace tehdy v konkurenci dvanácti dalších účastníků zvítězila a stala se prvním oficiálním mistrem světa ve fotbalových dějinách. Čechoslováci se turnaje neúčastnili.

Evropský šampionát má historii kratší. V Evropě se ze všech kontinentů začalo hrát fotbalové mistrovství nejpozději – v roce 1960. Nejprve formátem tak zvaného „final four“ – na závěrečný turnaj postoupily z vyřazovací kvalifikace vždy jen čtyři týmy, které následně sehrály dva zápasy – semifinále a duel o umístění.²¹

¹⁹ Zejména menší sporty s nižší diváckou základnou se snaží upravovat pravidla tak, aby se staly atraktivnější a přístupnější pro televizní diváky. V judu například zavedli modré kimono pro snazší identifikaci zápasníků, volejbal zase změnil systém bodování - už neplatí, že bod může získat pouze podávající tým, nyní se udělují body po každé výměně, čímž je hra pro diváka plynulejší.

²⁰ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006. s. 24. ISBN 80-870-2135-5.

²¹ History: UEFA European Football Championship origins. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/history/background/index.html>

Od roku 1980 se turnaje o mistra Evropy začaly hrát včetně skupinové fáze a následného play-off. Účastnilo se osm mužstev, jejich počet se zdvojnásobil v roce 1996, od loňského roku pak hraje na závěrečném turnaji čtyřadvacet týmů.²²

Zvyšování počtu účastníků je všeobecným trendem mezinárodních fotbalových šampionátů. Kromě Eura se v roce 2026 dočká rozšíření také mistrovství světa. Místo tradičních dvaatřiceti účastníků²³ bude mít šanci hrát o titul hned osmačtyřicet mužstev. Na začátku ledna 2017 o tom rozhodl výkonný výbor Mezinárodní fotbalové federace v Curychu.²⁴

1.2.1 MS 1934 v Itálii

V roce 1934 proběhlo druhé světové mistrovství pořádané FIFA. Poprvé s československou účastí.

O pořadateli šampionátu rozhodl kongres ve Stockholmu, kde byl turnaj svěřen Itálii na úkor Švédska. To nemohlo nabídnout takové zázemí jako země na jihu Evropy, což byl jeden z důvodů jeho neúspěchu. Itálie připravila celkem osm stadionů, na nichž se hrálo.

„Italové měli eminentní zájem na pořadatelství nejen ze sportovního hlediska. Zemi ovládal fašistický režim a diktátor Benito Mussolini chtěl šampionátu využít propagandisticky.“²⁵

Zatímco předchozího šampionátu se účastnili všichni přihlášení (třináct mužstev), o šestnáct míst na druhém mistrovství světa se už ucházelo devětadvacet týmů. Poprvé se tak hrála kvalifikace, byť poněkud nedůvěryhodná.²⁶

Československo odjelo na šampionát až na jedinou výjimku (brankáře Čestmíra Patzela z Teplic) s týmem složeným výhradně z hráčů Sparty a Slavie. Právě jedenáctka

²² History. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/history/index.html>

²³ Fotbalové mistrovství světa začalo v roce 1930 s třinácti účastníky, pak se hrálo až do roku 1982 s jedinou výjimkou pokaždé v šestnácti. Do roku 1998 se na světový šampionát kvalifikovalo čtyřadvacet mužstev, od té doby se počet účastníků zvýšil na dvaatřicet týmů. Současný model má platit do roku 2026.

²⁴ NOVÁK, Miloslav. Šance pro další země. Fotbalový šampionát bude hrát 48 mužstev. *IDNES.cz - s námi víte víc* [online]. Praha: MAFRA, a. s., 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/fotbalove-mistrovstvi-sveta-bude-od-roku-2026-hrat-48-fw1-/fot_reprez.aspx?c=A170110_105757_fot_reprez_min

²⁵ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 31. ISBN 80-870-2135-5.

²⁶ Například domácí Italové sehráli s Řeckem jen jedno utkání a místo cestování k odvetě raději nabídli soupeři luxusní dům v atraktivní části Atén, jež koupili pro Řeckou fotbalovou federaci. Účast v kvalifikaci odmítli soupeři Brazílie či Argentiny. Polsku – soupeři Československa – zakázala cestu k odvetě polská vláda, která sympatizovala s Hitlerovou tzv. třetí říší.

z fotbalistů tradičních pražských klubů v posledním zápase před mistrovstvím světa slavně na Letné porazila Anglii 2:1, což bylo všeobecně pokládáno za jeden z největších úspěchů československého fotbalu v historii.²⁷ A to v tehdejší československé sestavě chyběl například Josef Bican, jeden z nejlepších útočníků 20. století, který coby hráč Rapidu Vídeň reprezentoval na světovém šampionátu Rakousko.²⁸

Československo vstoupilo do mistrovství světa v Itálii, které se hrálo od začátku vyřazovacím způsobem, čili bez skupinové fáze, utkáním proti Rumunsku. Čechoslováci vyhráli 2:1, v dalším kole porazili Švýcarsko 3:2 a v semifinále zdolali jednoznačně 3:1 i Němce, což znamenalo postup do římského finále proti Itálii.

Čechoslováci v boji o první místo vedli díky trefě Antonína Puče, který krátce před vstřelením gólu upadl po jednom z mnoha tvrdých zákroků soupeřů do bezvědomí. Při ošetření mu proto museli dát čichnout čpavku, jak vzpomínají sportovní historik Miroslav Jenšík²⁹ nebo jeden z fotbalistů a nejlepší střelec turnaje Oldřich Nejedlý: *„Čpavek vystříkl Tondovi nějak do očí, on vyletěl jako blesk a rovnou na hřiště. Na nic jsem nečekal, poslal mu dlouhou přihrávku a on běžel a napálil míč rovnou do sítě. Až později přiznal, že vůbec nemířil, neboť oči ho od čpavku tak pálily, že je měl zavřené!“*³⁰

*„Rozhodčí odpouštěl poklesky, které by na neutrální půdě musil trestati. Tak např. Puč, který byl sražen v trestném území, omdlel a vrátiv se po delší době do hry, byl opět v krátké době beztrestně mrštěn vší silou na tyč italské branky.“*³¹

Právě tvrdá a neférová hra Italům procházela. Rozhodčím zápasu byl Švéd Ivan Eklind, který podle všech nezávislých pozorovatelů domácímu týmu pomáhal. Často se mluví i o Eklindově návštěvě v Mussoliniho čestné lóži těsně před samotným utkáním.³²

²⁷ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 35. ISBN 80-870-2135-5.

²⁸ JAKOUBEK, Jiří. POHNUTÉ OSUDY: Pepi Bican. Nejlepší střelec 20. století a ‚příslušník buržoazie‘. *Lidovky.cz - zprávy z domova i ze světa* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/fotbalovy-slechtic-prekazel-komunistum-fd7-/lide.aspx?c=A151101_171029_lide_ELE

²⁹ JAKOUBEK, Jiří. Československo zastavili rozhodčí, fotbalisté brali dvakrát 'jen' stříbro. *Lidovky.cz - zprávy z domova i ze světa* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/ceskoslovensko-zastavili-rozhodci-fotbaliste-brali-dvakrat-jen-strebro-1qp-/fotbal.aspx?c=A140615_191442_In-sport-fotbal_Iso

³⁰ PAVLIS, Zdeněk. Přesně před 75 lety vybojovali českoslovenští fotbalisté na MS v Itálii stříbro. *Sport.cz - s námi jste ve hře* [online]. Praha: BORGIS, a.s, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/fotbal/reprezentace/clanek/151408-presne-pred-75-lety-vybojovali-ceskoslovensti-fotbaliste-na-ms-v-italii-strebro.html>

³¹ Švédský soudce Eklind porazil Československo: Itálie v. Československo 2:1 po nerozhodné hře 1:1 (0:0) v normálním čase. Branky: Puč, Orsi a Quaiata. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, 1934(24), s. 1.

Italové finálový zápas vyrovnali gólem Orsiho. V prodloužení už československé mužstvo nestačilo fyzicky – tehdejší pravidla neumožňovala střídání – a Schiavio rozhodl o italském vítězství.³³

Nadšenému Československu, jež sledovalo tažení svých reprezentantů z domova, přibližoval průběh celého šampionátu svým nezapomenutelným komentářem Josef Laufer. I díky jeho rozhlasovým reportážím bylo následné přivítání fotbalistů tak velkolepé.

„Na malém, slavnostně vyzdobeném nádraží v České Kubici nás probudila a vylákala k oknu řízná dechovka a volání. Dostali jsme kytice. Za hodinu nás překvapili v Nýřanech koláči a v Plzni uctili tradičním plzeňským pivem a dlouhými párky,‘ vyprávěl později brankář František Plánička. Podobné to bylo v Rokycanech, Berouně. Na pražském Hlavním, tehdy Wilsonově nádraží hráči strnuli úžasem: ve vestibulu hudba, státní vlajky a před nádražím desetitisícový dav, který se táhl celým Václavským náměstím až na Staroměstskou radnici, kde primátor Baxa předal každému hráči křišťálový pohár s vyrytým věnováním.“³⁴

Stříbrný úspěch československých fotbalistů se v polovině devadesátých let 20. století mohl proměnit ve zlatý. Mezinárodní federace pro fotbalovou statistiku a historii (IFFHS) totiž navrhla FIFA, aby kvůli neregulérním a podezřelým praktikám při vyřizování občanství pro Jihoameričany³⁵, odebrala Itálii titul. Nic podobného se však nakonec nestalo.³⁶

³² MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 39-40. ISBN 80-870-2135-5.

³³ Azzurri rally to edge Czechs to gold. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/matches/round=3490/match=1134/classic-match/index.html>

³⁴ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 30. ISBN 80-870-2135-5.

³⁵ V mužstvu Itálie byli tři fotbalisté (Monti, Guaita, Guarisi), kteří podle pravidel neměli na turnaji startovat. Šlo o dva hráče původem z Argentiny a jednoho z Brazílie, již nesplňovali požadavky FIFA ohledně státního občanství.

³⁶ ČT24 a ČTK. Jen deset minut dělilo československý fotbal od titulu mistrů světa. *ČT Sport - Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/fotbal/57427-jen-deset-minut-delilo-ceskoslovensky-fotbal-od-titulu-mistru-sveta/>

1.2.2 MS 1962 v Chile

Jihoamerické Chile hostilo sedmé mistrovství světa v dějinách. Hrál se ve čtyřech městech na čtyřech stadionech.³⁷ Čechoslováci na šampionát odjížděli bez výrazných nadějí na úspěch, neboť je čekali už v základní skupině favorizovaní Brazílci i Španělé.

Na samotný turnaj se Československo kvalifikovalo přes Skotsko a Irsko, kvůli špatným výsledkům v přípravných zápasech těsně před šampionátem trenér Rudolf Vytlačil pozměnil finální nominaci. Zařadil do ní Andreje Kvašňáka, byť nebyl po operaci kolena stoprocentně zdravý.³⁸

S ním v sestavě Čechoslováci na začátku turnaje překvapili vítězstvím nad silným Španělskem a po následné bezgólové remíze s Brazílií měli nečekaně už po dvou utkáních jisté čtvrtfinále. Nevadilo tak, že v posledním utkání skupiny Československo podlehl Mexiku, protože na vyřazovací boje se nachystalo výborně.

Přes Maďarsko (1:0) a Jugoslávii (3:1) se tým trenéra Vytlačila dostal až do finále. Hrál se 17. června v Santiagu proti Brazílii, jež nastoupila bez slavného fotbalisty Pelého, který se zranil v základní skupině právě v utkání s Československem.

V samotném utkání o zlaté medaile tým Československa vedl, protože se brzy trefil Josef Masopust. Jenže obrana Československa, do té doby jedna z nejlepších na mistrovství, chybovala a Brazílci finálový duel otočili, zvítězili 3:1 a obhájili titul fotbalových mistrů světa.³⁹

V posledním zápase turnaje se nedařilo československému brankáři Vilému Schroiffovi, kterého přitom před utkáním zvolili za nejlepšího na mistrovství. Josef Masopust, slavná postava tehdejšího výběru, na finálový den vzpomínal: *„Asi nešel do utkání moc klidný, protože tři čtvrti hodiny před začátkem vtrhlo do naší kabiny deset dvanáct lidí, novinářů a fotografů, Vilda převzal cenu pro nejlepšího brankáře mistrovství, musel odpovídat na otázky... Něco takového je dnes nemyslitelné. Mezi*

³⁷ 1962 FIFA World Cup Chile: 30 May - 17 June. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/archive/chile1962/index.html>

³⁸ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 71-72. ISBN 80-870-2135-5.

³⁹ 1962 FIFA World Cup Chile: 30 May - 17 June. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/archive/chile1962/index.html>

novináři bylo nejvíc brazilských – kdoví, možná to byl taktický tah, jak Schroiffa vytrhnout ze soustředěnosti.“⁴⁰

I přes další finálovou porážku však byli fotbalisté při návratu za hrdiny. „*Jejich jízda v autobuse z Ruzyňského letiště na strahovský stadion byla stejně triumfální jako před osmadvaceti lety z Wilsonova nádraží na Staroměstskou radnici.*“⁴¹A Josef Masopust navíc ve stejném roce obdržel prestižní cenu Zlatý míč, udělovanou pro nejlepšího evropského fotbalistu.⁴²

1.2.3 ME 2004 v Portugalsku

Stejné ocenění – jako druhý a zatím poslední český fotbalista v dějinách – získal v roce 2003 Pavel Nedvěd. Hráč, který jako kapitán vedl českou fotbalovou reprezentaci za dalším úspěchem na mezinárodním turnaji, byť pouze v evropské konkurenci.

V roce 2004 se Češi představili na Euru v Portugalsku, které připravilo deset stadionů v osmi městech.⁴³ S trenérem Karlem Brücknerem a s generací, kterou spousta odborníků považovala za zlatou, odjízďeli Češi do dějiště turnaje tentokrát s velkým očekáváním veřejnosti, a tudíž i pod tlakem.

V roce 1996 se stali vicemistry Evropy a tentokrát měli tým možná ještě silnější. Po pomalejším rozjezdu proti odepisovanému Lotyšsku, které však Češi přece jen porazili, vyhráli i nad silnými Nizozemci a Němci. Proti Německu trenér Karel Brückner dokonce nasadil sestavu složenou z náhradníků, neboť si Češi zajistili postup do čtvrtfinále už po dvou utkáních.

Jako jediní ze všech šestnácti mužstev na turnaji tehdy vyhráli svou základní skupinu bez ztráty bodu, památným se stalo především utkání s Nizozemskem v Aveiru. Češi brzy prohrávali o dva góly, ale nakonec výsledek zápasu zvrátili a zvítězili 3:2.

Ve čtvrtfinále narazil český výběr na Dánsko, které porazil 3:0. Dva góly vstřelil v utkání i Milan Baroš, který se později stal nejlepším střelcem celého turnaje. Na mistrovství se trefil dohromady pětkrát.

⁴⁰ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 77-78. ISBN 80-870-2135-5.

⁴¹MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 70. ISBN 80-870-2135-5.

⁴² Zlatý míč, v originále Ballon d'or, je individuální ocenění, které uděluje francouzský sportovní magazín France Football. Do roku 1995 musel být vítěz ankety Evropanem, nyní se cena udělají hráči působícímu v Evropě.

⁴³ History: UEFA EURO 2004. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/season=2004/index.html>

Góly dával od prvního do čtvrtého zápasu, v pátém duelu, jímž bylo semifinále proti Řecku, už neskóroval. Stejně jako celý český tým.

Čechy tehdy položil tzv. stříbrný gól, který byl několik dní po skončení šampionátu zrušen.⁴⁴ V zápase, ve kterém se brzy zranil kapitán Pavel Nedvěd, Češi soupeři, který na turnaji překvapivě postupoval díky propracované defenzivě, nedali gól. Na konci první části prodloužení pak jeden dostali. Pravidlo o stříbrném gólu znamená, že po vstřelené brance v nastaveném čase už se dohrává jen příslušná část prodloužení. Češi dostali gól v poslední minutě první poloviny prodloužení a na reakci už neměli čas.

S turnajem se proto trpce rozloučili v semifinále a dostali bronzové medaile.⁴⁵ *„Stříbrný gól pohřbil český tým. Hráči stačili jen rozehrát a sudí Collina pískl konec. Druhá část prodloužení se nehrála, k penaltám nedošlo.“*⁴⁶

Zato přemožitel českého týmu Řecko nečekaně získalo trofej pro mistra Evropy. Ve finále zdolalo domácí Portugalce. *„Vyhrálo Řecko, prohrál fotbal,“ napsala španělská Marca. V podobném tónu referoval i francouzský L'Equipe: „Není to pro fotbal velké vítězství a doufáme, že náказа takového stylu hry se po fotbalové Evropě nerozšíří.“*⁴⁷

K nečekanému úspěchu dovedl řecké fotbalisty německý trenér Otto Rehhagel, jenž po turnaji čelil kritice. Kvůli defenzivnímu stylu hry prý Řekové vrátili fotbal do 80. let minulého století.⁴⁸

⁴⁴ IDNES.CZ a ČTK. Zlatý a stříbrný gól zmizí z fotbalu. *IDNES.cz - s námi vítě víc* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©1999-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/zlaty-a-stribrny-gol-zmizi-z-fotbalu-dv6-/fot_reprez.aspx?c=A040228_183227_fot_reprez_cig

⁴⁵ Poznámka: Turnaje o mistry Evropy neznají na rozdíl od světových šampionátů zápasy o třetí místo. Bronzové medaile tak automaticky dostávají oba poražení semifinalisté, v tomto případě Češi a Nizozemci.

⁴⁶ PALIČKA, Jan. Kruté. Příliš kruté. Česko končí: Úder v nastavení a slzám se nikdo nedivil. *Mladá fronta DNES*. 2004, XV(154), s. D/1.

⁴⁷ MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Praha: XYZ, 2006, s. 312. ISBN 80-870-2135-5.

⁴⁸ Zdroj: Tamtéž, s. 313

2. Vymezení výzkumného vzorku a metod

2.1 Představení zkoumaných titulů

Tato práce popisuje, jak se v průběhu období vymezeném roky 1934 a 2004 změnil způsob informování v tištěných médiích o velkých československých, respektive českých fotbalových úspěších. Zvolené turnaje – mistrovství světa 1934, mistrovství světa 1962 a mistrovství Evropy 2004 – představují tři momenty a tři rozdílné situace, kdy k tištěným médiím přibývají postupně další: rozhlas, televize a internet.⁴⁹

Zkoumanými tituly jsou:

- Národní listy
- Mladá fronta
- MF DNES

Každý z uvedených titulů představuje celostátní všeobecné periodikum s pravidelnou sportovní rubrikou. Využití specializovaného sportovního deníku Československý sport či později deník Sport nebylo možné, v předválečném Československu obdobný titul neexistoval a srovnání by nebylo zcela vypovídající.

Zkoumání světového šampionátu v Itálii v roce 1934 na stranách Národních listů je specifické, deník vycházel v různých vydáních několikrát denně⁵⁰. Poznatky o přiblížení odehraného československého zápasu vycházejí především z prvního, ranního vydání, které se odehranému utkání zpravidla věnovalo nejpodrobněji. Doplněny jsou i zajímavé postřehy, jakým způsobem Národní listy pracovaly s obsahem v následujících vydáních daného dne, jakým způsobem se případně měnil. V případě MF DNES se analyzovalo pražské vydání.

U každého titulu jsou zkoumána období týden před začátkem vybraného turnaje, vlastní šampionát a týden po jeho konci. Konkrétně to jsou období:

- MS 1934: Národní listy (20. května až 17. června 1934)
- MS 1962: Mladá fronta (23. května až 24. června 1962)
- ME 2004: MF DNES (5. června až 11. července 2004)

⁴⁹ Přímé přenosy ze zápasů mistrovství světa 1934 i 1962 vysílal živě pouze rozhlas. Pravidelné televizní vysílání v Československu sice bylo spuštěno v roce 1953, ale přímé přenosy z MS se ještě nevysílaly. Zápas evropského šampionátu v roce 2004 mohli fanoušci sledovat na obrazovkách České televize.

⁵⁰ Viz kapitola 2.1.1 Národní listy

Pro všechny vybrané tituly platí, že během turnajů, které tato bakalářská práce zkoumá, měly přímo na místě konání šampionátu své zpravodaje, kteří dodávali původní obsah.

2.1.1 Národní listy

U zrodu Národních listů stál v roce 1860 Julius Grégr. Český novinář a politik, který zůstal s deníkem následně spjatý až do konce svého života, dostal 8. listopadu 1960 koncesi na vydávání novin.

Zažádal o ni poté, co jej kontaktovali představitelé národního hnutí František Palacký, Jan Evangelista Purkyně a další, kteří Grégra vytipovali jako osobu bez politické minulosti. Úvodní číslo deníku vyšlo 1. ledna 1861.

Život nově vzniklého titulu však od počátku provázely neshody mezi Grégrem a zakladatelským družstvem. Názorově se rozcházely jak v politických otázkách, tak v ekonomickém směřování deníku. S vedením se Grégr domluvil, aby mu noviny odevzdalo do úplného vlastnictví, sám pak z Národních listů vytvořil moderní a úspěšný deník, který vedl jako majitel až do své smrti v roce 1896.⁵¹

Grégr, jenž do novin zapojil nejlepší spisovatele a novináře své doby – například Karla Sladkovského či Vítězslava Háška – je též představitelem zrodu moderní organizace redakční agendy. Po vídeňském a německém vzoru vedl novináře ke specializaci svých činností, jak je to běžné v redakcích dnes.⁵²

Národní listy se mohly chlubit velmi kvalitní hospodářskou rubrikou, kromě sportovní sekce, kterou samostatně spustily jako první velké české noviny v roce 1899⁵³, byla na vysoké úrovni zejména síť jejich zahraničních korespondentů, jedním z nejznámějších byl Gustav Eim, dopisovatel z Vídně.

Grégr respektoval nezávislost svého listu. Přestože byly Národní listy od roku 1863 tiskem mladočeským a po roce 1874 byly listem Národní strany svobodomyšlné, tradičně dávaly prostor i odlišným názorovým proudům.⁵⁴

⁵¹ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. S. 111. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

⁵² BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. S. 111. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

⁵³ LUKŠŮ, David. Počátky sportovní žurnalistiky na stránkách periodického tisku na přelomu 19. a 20. století. Sport jako součást českého masového tisku, disertační práce, s. 53-54. Praha 2011. ISKŽ FSV UK, Katedra mediálních studií. Vedoucí disertační práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

⁵⁴ BERÁNKOVÁ, Milena, Alena KŘIVÁNKOVÁ a Fraňo RUTTKAY. *Dějiny československé žurnalistiky: III. DÍL, Český a slovenský tisk v letech 1918-1944*. Novinář, 1988, s. 172.

Nezávislost na oficiálním stranickém kurzu ztratily Národní listy až několik let po Grégrově smrti. Od jeho dědiců, kteří list vedli od roku 1896, koupila noviny v roce 1910 Pražská akciová tiskárna. Tím se Národní listy dostaly pod přímý vliv Karla Kramáře, zakladatele a předsedy mladočechů.

Od roku 1918 byly Národní listy oficiálním tiskovým orgánem národně demokratické strany. Dlouhá tradice jim zůstala, a byť byl význam deníku stále značný, prestiž pomalu upadala.⁵⁵

V roce 1934 vycházely denně tři různá vydání Národních listů: ranní vydání s titulem „Národ“, hlavní výtisk a večerník. Jen v pondělí vycházel místo ranního a hlavního vydání jeden titul s názvem „Pondělí Národních listů a národa“. V neděli se prodávalo jediné vydání.

Informace a texty v ranním, hlavním a večerním vydání se často prolínaly, podle potřeby se rozšiřovaly či zkracovaly. S nadsázkou lze tvrdit, že jednotlivá vydání připomínala dnešní internetové zpravodajství, ve kterém se texty během jediného dne také aktualizují a postupně rozšiřují a jinak upravují podle vývoje událostí.

Jedním z důležitých redaktorů⁵⁶ – i vzhledem k povaze této práce – byl Vilém Heinz-Henry⁵⁷, první český sportovní novinář z povolání a také autor české sportovní terminologie. Jako sportovní redaktor pracoval v Národních listech na plný úvazek od roku 1906, odešel po třiceti letech.⁵⁸

Od roku 1934 byly Národní listy tiskovým orgánem Národního sjednocení⁵⁹, v období druhé republiky byly tiskem Strany národní jednoty. V protektorátní době vycházely pod dohledem Národního souručenství, ale v roce 1941, osmdesát let po svém vzniku, byly zastaveny.

K jejich poválečnému obnovení – jako u některých jiných titulů – nikdy nedošlo.

⁵⁵ BERÁNKOVÁ, Milena, Alena KŘIVÁNKOVÁ a Fraňo RUTTKAY. *Dějiny československé žurnalistiky: III. DÍL, Český a slovenský tisk v letech 1918-1944*. Novinář, 1988, s. 172

⁵⁶ BERÁNKOVÁ, Milena, Alena KŘIVÁNKOVÁ a Fraňo RUTTKAY. *Dějiny československé žurnalistiky: III. DÍL, Český a slovenský tisk v letech 1918-1944*. Novinář, 1988, s. 172.

⁵⁷ Vilém Heinz-Henry, nar. 1876, byl významný sportovní novinář, který kromě Národních listů přispíval také pro časopisy Cyklista, Sport a hry aj. Sám se podílel na založení časopisu Auto v roce 1913. Je držitelem sportovní ceny Jiřího Gutha-Jarkovského, udělované Českým olympijským výborem, kterou získal v roce 1936 jako první novinář.

⁵⁸ SWIERCZEKOVÁ, Lucie. *Vilém Heinz-Henry* [online]. V Praze, 2010 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.nm.cz/admin/files/HM/download/novod_dejiny/telesna_vychova/vilem-heinz-henry.pdf

⁵⁹ Národní sjednocení v sobě sdružovalo někdejší Československou národní demokracii, Národní ligu a Národní frontu.

2.1.2 Mladá fronta

Deník Mladá fronta vznikl po druhé světové válce jako ústřední list Svazu české mládeže, jenž se v roce 1949 přejmenoval na Československý svaz mládeže. Jeho první číslo vyšlo 9. května 1945, den po konci druhé světové války v Evropě.

Úkolem Mladé fronty bylo podporovat Komunistickou stranu Československa, pravidelně se v ní objevoval bojový obsah, adresná kritika nebo ostré polemiky. Po únoru 1948, kdy se KSČ chopila moci, se měla Mladá fronta spolupodílet na procesu sjednocení mládežnických organizací.⁶⁰

Roku 1968 se deník pokusil ovlivnit veřejné mínění proti prokuratuře a členům bezpečnostních orgánů o strahovských událostech z října 1967, kdy policie násilně rozehnala pokojnou studentskou demonstraci proti špatným životním podmínkám na strahovských kolejích.⁶¹ V návaznosti na vládní nařízení o zrušení cenzury z června 1968 (zákon č. 84/1968 Sb.) uveřejnila Mladá fronta manifest Dva tisíce slov.⁶²

Mladá fronta se během doby své existence pečlivě věnovala sportovnímu dění. Ve svých vydáních věnovala sportu vždy minimálně jednu celou stranu, zpravidla tu poslední. V roce 1962, kterému se tato bakalářská práce věnuje, vycházela Mladá fronta denně kromě pondělí.

Krátce po revoluci byl deník se souhlasem Ústředního výboru Socialistického svazu mládeže, kam Mladá fronta spadala od roku 1970, převeden do vydavatelství Mladá fronta. V létě roku 1990 však redaktoři deníku založili akciovou společnost MaF, a.s.. Spolu s tím se přiblížil i konec deníku s titulem Mladá fronta.

2.1.3 MF DNES

V rámci akciové společnosti MaF, a.s., následně redaktoři nabídli vznik nového listu Mladá fronta DNES. *„Jednání mezi SSM, který tím přicházel o prestižní titul, a redaktory byla dramatická, ale skončila dohodou, na jejímž základě mohla Mladá fronta DNES vycházet.“*⁶³

Dnes vychází deník ve vydavatelství Mafra, které je nástupcem MaF, a.s., a patří k největším mediálním domům v České republice. Od roku 1994 Mafru vlastnila

⁶⁰ KŘIVÁNKOVÁ, Alena; VATRÁL, Jozef. Dějiny československé žurnalistiky IV. díl: Český a slovenský tisk v letech 1944 - 1987. 1. vydání. Brno: Novinář, 1989. ISBN 80-7077-036-8, s. 68

⁶¹ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. Dějiny českých médií 20. století. 1. vydání. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8, s. 180

⁶² Tamtéž, s. 187-88.

⁶³ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. S. 372. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

německá společnost Rheinisch-Bergische Druckerei- und Verlagsgesellschaft (RBDV), v roce 2013 získal Mafru koncern Agrofert, který patřil miliardáři Andreji Babišovi.⁶⁴

V současné době je celá společnost Agrofert, včetně vydavatelství Mafra, ve svěřeneckých fondech. Andrej Babiš – už jako člen vlády – tam své firmy přesunul v únoru 2017, aby vyhověl novému zákonu o střet u zájmů, přezdívanému lex Babiš.⁶⁵

MF DNES pravidelně připravuje ke všem velkým sportovním akcím speciální přílohy. Vychází šestkrát týdně, kromě neděle v rozsahu dvaceti až čtyřiaadvaceti stran, z nich tři až pět věnuje sportu.

2.2 Cíl práce a výzkumné metody

Tato práce se při zkoumání, jakým způsobem se informovalo o třech výše uvedených šampionátech v dobovém tisku, zaměřuje na obsah. Nejprve pomocí kvantitativní analýzy představí rozsah, který jednotlivá periodika turnajům věnovala. Všechny příspěvky k mistrovství světa a Evropy rozdělí do čtyř tematických kategorií:

- Příspěvky o československém, českém týmu
- Příspěvky o zahraničních týmech
- Příspěvky ze zákulisí turnaje
- Ostatní příspěvky⁶⁶

Následně, za užití i kvalitativní analýzy, popisuje zejména způsob, jakým dobový tisk pokrýval československé a české zápasy ve vydáních navazujících den po jejich konání. Zaměřuje se na formáty, kterými novináři zachycovali průběh hry a další okolnosti zápasu, a jak se tyto formáty vyvíjely v průběhu sedmdesátiletého časového úseku. Vychází při tom zejména z posledního odehraného zápasu na turnaji. A všímá si i způsobu, jakým novináři o reprezentaci mluví, zda užívají první osobu (my jsme vyhráli, naši fotbalisté), či třetí (reprezentanti, hráči).

⁶⁴ FRANCOVÁ, Pavla. Miliardář Babiš mediálním magnátem. Koupil vydavatele MF Dnes, Lidových novin i Metra. *Hospodářské noviny - byznys, politika, názory (IHNEED.cz)* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-60141790-andrej-babis-koupil-vydavatelstvi-mafra-rozsiruje-sve-medialni-imperium>

⁶⁵ HOVORKA, Jiří a Tomáš PERGLER. Babiš dal akcie svých firem do svěřenských fondů. Počítá se zpětným převodem. *Aktuálně - Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/zacal-prevod-babisovych-firem-na-sverensky-fond-dokumenty-po/r~b4c13298ea0511e6b2310025900fea04/>

⁶⁶ Příspěvky, které neodpovídají třem předchozím kategoriím. Například informace související s vysíláním fotbalu v televizi a rozhlase, sloupky hráčů, reportérů, fotoreportáže, ankety a další drobnější útvary.

2.2.1 Kvantitativní analýza

Poměr příspěvků ve výše zmíněných kategoriích bude zařazen pomocí kvantitativní analýzy, jejíž zásadní otázkou je „kolik?“. Kvantitativní metoda je schopna popsat změny mediálních obsahů i v delším časovém horizontu, což je pro zvolený výzkum vhodné.⁶⁷

Pro kvantitativní metody výzkumu je charakteristická vysoká míra standardizace.⁶⁸ Tyto metody jsou založeny na měření proměnných, frekvenci jejich výskytu pak ve zvoleném materiálu zkoumají.

Výhodou kvantitativní metody je její přenositelnost a jednoznačná objektivnost. „*Výsledky mohou být jasně a jednoznačně prezentovány v tabulkách a grafech,*“⁶⁹ což bude také případ této práce, jež zobrazí, jakým tématům – dle zvolených kategorií – a v jakém počtu se vybraná periodika během fotbalových šampionátů věnovala. Podle Trampoty a Vojtěchovské právě statistika a číselné údaje přinášejí větší přesvědčivost výsledků.

2.2.2 Kvalitativní analýza

Zároveň s kvantitativní metodou bude práce využívat také kvalitativní metodu, kombinování těchto metod je označováno jako triangulace. V tomto případě se jedná o tzv. triangulaci simultánní, neboť obě zvolené metody – kvantitativní i kvalitativní – se kombinují souběžně a nezávisle na sobě. Kvantitativní analýzou se zpravidla zpracovává větší vzorek, zatímco kvalitativní analýzou jen jeho část.⁷⁰

Metody kvalitativní analýzy také umožňují mnohem zevrubnější zkoumání tématu, byť v menším rozsahu. Jedním z typů kvalitativní metody výzkumu je i sémiotická analýza. „*Předmětem jejího zájmu je především odkrývání významů mediovaných sdělení.*“⁷¹ Sémiotická analýza vychází z předpokladu, že veškerá komunikace je založena na výměně znaků vyskytujících se v běžné každodenní komunikaci v podobě slovní, verbální či vizuální.⁷²

⁶⁷ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 17. ISBN 978-80-7367-683-4.

⁶⁸ Vysoká míra standardizace u kvantitativní analýzy znamená, že průběh sběru dat probíhá u všech zkoumaných prvků vzorku shodně.

⁶⁹ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 103. ISBN 978-80-7367-683-4.

⁷⁰ Tamtéž, s. 20.

⁷¹ Tamtéž, s. 118.

⁷² Tamtéž.

3 Vlastní analytická část

3.1 MS 1934

3.1.1 Všeobecná charakteristika

Mistrovství světa ve fotbale bylo pro Národní listy na přelomu května a června 1934 jednou z hlavních událostí, která pravidelně přesahovala rámec sportovní rubriky. Deník se šampionátu věnoval nepřetržitě v době jeho konání. Týden před jeho zahájením se objem textů věnujících se fotbalovému mistrovství světa stupňoval: od krátké zmínky, že zápasy bude živě přenášet Český rozhlas, až po podrobnou reportáž o tom, jak se československé mužstvo v Itálii zabydluje, jak trénuje a jak se chystá na zahájení turnaje.

Po šampionátu se noviny věnovaly – kromě komentativní rekapitulace československého výkonu a turnaje obecně – velkolepému návratu reprezentantů Československa zpět do vlasti, jež reportážně popsaly. Na pokračování vycházel též seriál o výpravě Národních listů na finálový zápas.⁷³

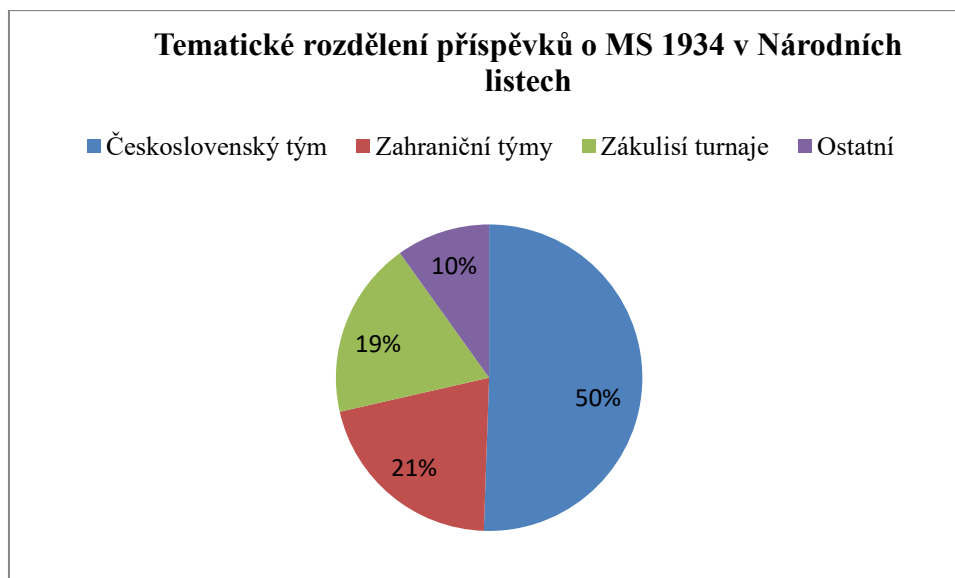
Národní listy se v průběhu turnaje věnovaly mistrovství světa vždy alespoň na sportovní straně, fotbalové zpravodajství i publicistika však často pronikaly i na titulní stranu deníku. Z tematického hlediska se Národní listy nejvíc zabývaly československým týmem, o kterém napsaly polovinu všech textů během mistrovství světa. Srovnatelný počet textů v Národních listech vyšel o dalších účastnících fotbalového mistrovství i o zákulisí celého turnaje.

„*Za bariery světového mistrovství*“ či „*Kolem mistrovství světa*“ byly tituly rubrik, v nichž se čtenář dozvěděl například, kolik lir vybrali pořadatelé na vstupném. Národní listy též často informovaly i o dění okolo italského předsedy vlády Benita Mussoliniho, který jednotlivá utkání navštěvoval.

Celkově věnovaly Národní listy turnaji 91 příspěvků⁷⁴. Sdílené texty, které vyšly ve více vydáních, byly započítány jako jeden.

⁷³ Od začátku turnaje se téměř v každém čísle Národních listů objevoval inzerát a přihláška zároveň na cestu na fotbalové mistrovství: „*SPORTOVCI POZOR! Výprava »Národních Listů« na mistrovství světa v kopané do Říma zajištěna!!!*“ stálo v něm. Po turnaji Národní listy nabízely vlastní seriál, kde reportážně popisovaly celou výpravu.

⁷⁴ Z 91 nalezených příspěvků jich polovina – tj. 46 – pojednává o československém mužstvu. 19 textů se věnuje zahraničním týmům a v 17 textech se píše o zákulisí mistrovství světa. Zbylých 9 textů spadá do kategorie ostatní (viz kapitola 2.2 Cíl práce a výzkumné metody).

3.1.2 Československý tým

Po všech čtyřech československých zápasech na závěrečném turnaji vyšly druhý den Národní listy s otevíracím textem o fotbale. Článek buď obecně zrekapituloval předchozí dění na turnaji, nebo se rovnou věnoval průběhu hry československého zápasu. Nebylo výjimkou, že z některých textů byl znatelný záměr vzbudit ve čtenářích národní hrdost, citění. Příkladem je text „*Jdeme rázně vpřed!*“ z 2. června 1934, dva dny po postupu Československa do semifinále turnaje.

„Naši footballisté pověděli zřetelně mezinárodní veřejnosti, že musí se s námi počítati a že nejsme dosud tam, kde by nás tak rádi viděli naši přítelíčkové!“⁷⁵

Citovaný text vyšel v Národních listech před zápasem s Německem, mezi nímž a Československem v té době sílilo politické napětí. Projevilo se to i po vzájemném utkání, ve kterém Československo zvítězilo a postoupilo do finále. Na titulní straně Národních listů tehdy stálo:

„Zápas ukázal, že na sportovním poli může malý národ porazit národ mnohem početnější. Zde stál výběr 14 milionů proti výkvětu 60 milionů. A zvítězil důvtipem, čestnými prostředky podle pravidel, která předepisují oběma mužstvům tytéž výhody a tytéž povinnosti. Zamyslete se, jak velký je to vzor pro ostatní životní obory a přiznejte sportu živelnou sílu, jíž si získává v dnešním horečném shonu, tak velikou přízeň.“⁷⁶

Jinak se však Národní listy věnovaly především sportovní lince celého mistrovství. Čechoslováci odehráli na turnaji dohromady čtyři utkání, o nichž zkoumaný deník –

⁷⁵ Jdeme rázně vpřed!: K boji našich reprezentantů o mistrovství světa v kopané. *Národ: Ranní vydání*. 1934, X.(106.), s. 6.

⁷⁶ Na okraj vítězství v Římě: Československo ve finále mistrovství světa: Úvod k vyličení římského zápasu s německým mužstvem. *Národní listy*. 1934, 1934(23), s. 1.

z hlediska formátů - informoval podobně, byť nikoli pokaždé stejně. Po prvním utkání proti Rumunsku (hrálo se v neděli, na stránky novin se výsledek dostal v ranním vydání v pondělí 28. května 1934) na titulní straně čtenáři našli text o startu turnaje, v jehož prvním kole uspělo také Československo. Podrobná zpráva o průběhu hry⁷⁷ byla ve sportovní sekci deníku spolu s dalšími sedmi kratšími útvary, jež relativně podrobně přibližovaly pomocí dvou až tří odstavců průběhy ostatních zápasů hraných ve shodném čase. Pro ukázkou následuje úryvek z referátu o utkání Španělska s Brazílií: „*Celé kombinace byly prováděny volleyem, promišeny kličkováním, ale to vše na místě. Brasilci pobíhali sem a tam za míčem, za Španěly běžel sám míč. Napřed Brasilie naplnila Španěly úžasem. Ale Zamora chytil volley Santosův ze čtyř kroků a tím spadlo celé kouzlo zámořských exotů.*“⁷⁸

Po druhém utkání, v němž Čechoslováci vyřadili Švýcarsko, dostala zpráva o průběhu hry prostor téměř na celé první, respektive titulní straně deníku. Ve druhém (večerním) vydání už byl text rozdělený mezi titulní a sportovní stranu, na níž přibyly také referáty z ostatních zápasů čtvrtfinále bez československé účasti.

Už výše zmíněný text, budící ve čtenářích národní cítění, otevíral Národní listy po československém vítězství nad Německem (4. června 1934). Zpráva o průběhu hry dostala prostor na sportovní straně, stejně jako po prohraném finále s Itálií.

Ze všech reportáží po utkáních Československa, které v Národních listech vyšly, bylo na první pohled rozpoznatelné, že jejich autor byl zápasům osobně přítomen.⁷⁹ V reportážích byly, kromě podrobného popisu průběhu hry, i ostatní okolnosti zápasu. Například v referátu z prvního utkání Československa proti Rumunsku, který provázela silný vítr, se psalo: „*Velké ceny a nepříznivé počasí odradily návštěvu, takže se na zápas Československa s Rumunskem nesešlo více než 8 tisíc diváků, a stadion je vybudován pro 20 tisíc. Hra nebyla regulérní, prudká bóra brala hráčům míč s nohy a zanášela rány, dobře mířené, vedle branky.*“⁸⁰

⁷⁷ Podrobnou zprávou o průběhu hry Národní listy nazývaly text o utkání. Tato bakalářská práce však u jednotlivých titulů operuje v souvislosti s pozápasovými texty a příspěvky s pojmy pozápasový referát či reportáž.

⁷⁸ Španělsko vítězí před 40.000 diváků: Nad favorisovanou Brasií 3:1 (3:0) - Jihoameričané spíše žonglery než mužstvem. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, **1934**(22), s. 6.

⁷⁹ Jak vyplývá z textu v Národních listech ze dne 26. 5. 1934, československých žurnalistů bylo přímo v Itálii 19. Mezi nimi byli právě i novináři z Národních listů.

⁸⁰ Velkolepý turnaj o mistrovství světa v kopané je už věcí Evropy: Vítězství Československa v Terstu. *Pondělí Národních listů a Národa: Ranní vydání*. 1934, **1934**(22), s. 6.

Samotný formát zápasové reportáže byl z dnešního pohledu nezvyklý. Souvislý text a jednotlivé odstavce oddělovaly úderné věty, sousloví, podobné mezititulcům, které byly buď součástí předchozí věty, nebo stály samostatně (v ukázce tučně).

„(...) Když se Švýcaři rozohní k protiútokům, strhuje Plánička svou nádhernou obranou

celé hlediště do potlesku.

Je jako šídlo a kde už jeho lidské síly nestačí, zaskočí záložník či obránce v prázdné brance. Švýcaři jsou na našich jako vosi. Nejsou vybíraví, padají pod nohy, strkají rukama. Spojky vypomáhají záloze, ale vždy včas při výpadech doběhnou ke střelbě.

Vzadu je na naše nastražena

Léčka jednoho backa.

Počet rohů vzrůstá na 12:5, ale Sechey postřehl bezvadný volley Pučův (...)“⁸¹

Popis zápasu se zpravidla dělil na dvě části. Ta první, obecnější, popsala nejen důležité momenty, které se odehrály přímo na hřišti, ale také další okolnosti: *„Zápas se hrál po dešti, na řídkém trávníku, 105x68 m (...). Počasí bylo klidné, pošmourné, o vedru ani řeči.“⁸²* V první části reportáže se střídal minulý čas s přítomným.

Přítomný čas pak dominoval druhé části referátu, který vzdáleně připomínal dnešní on-line textové reportáže, již jsou součástí většiny internetových serverů. V roce 1934 si čtenář tohoto textu mohl, a pravděpodobně i měl připadat, jako by se utkání odehrávalo právě ve chvíli, kdy článek v novinách četl. Texty působily rovněž i jako přepis rozhlasového komentáře. Byly živé, akční, čtivé.

„Švýcaři zahajují zápas výkopem, ale Svoboda odebírá míč a postupuje. Švýcaři však přejímají ofensivu a prudce útočí, takže Plánička dvakrát musí zakročiti. Nervosita hráčů na obou stranách kazí dobré chance. Švýcaři stále udržují se v útoku zásluhou Abegglenovou, ale obrana Čech, přes počáteční rozrušení, dobře odvrací (...).“⁸³

3.1.3 Poslední zápas

Závěrečným utkáním světového šampionátu v roce 1934 bylo finále mezi Československem a Itálií, které podle všech dostupných informací ovlivnil švédský rozhodčí Ivan Eklind ve prospěch pořadající země.

⁸¹ Československo postupuje!: Poráží po dramatickém boji Švýcary 3:2 (2:1) brankami Sovobody, Sobotky a Nejedlého. - V neděli hrajeme v Římě s Německem. *Národ: Ranní vydání*. 1934, X.(105.), s. 1.

⁸² Tamtéž.

⁸³ Tamtéž.

Národním listům vyšla předpověď, kterou publikovaly 23. května 1934 v ranním vydání, že se do finále dostanou českoslovenští fotbalisté a domácí Italové, byť na mistry světa redakce mylně tipovala Čechoslováky.

Finále se hrálo v neděli 10. června, do novin se tak zpráva o utkání dostala druhý den ráno⁸⁴. Nutno podotknout, že informování o finále se neslo v jednoznačném duchu: Čechoslováky poškodil rozhodčí.

„Švédský soudce Eklind porazil Československo“⁸⁵, „Čechoslováci jsou mistry světa ve footballu, byť i bez oficiálního titulu“⁸⁶

Hned ve druhém odstavci otevíracího textu celého vydání stálo: *„Švéd Eklind, přes to, že řídil zápas před kritickými zraky celého světa, neostýchal se býti zcela strannickým a dopustil, že naši hráči stali se mučedníky v heroickém boji, kde jejich síly a velké umění podlomilo vědomí, že jsou vydáni na pospas jedinci, který přímo trestuhodně zneužil svého čestného úřadu!“⁸⁸*

Na titulní straně uveřejnily Národní listy po finále ještě text o utkání s titulkem *„Bohatýrský boj našeho národního mužstva“* a též zajímavou novinku: Ráno před finále telegraficky přislíbil T. A. Baťa každému hráči 20 tisíc korun, pokud vyhrájí.

Na sportovní straně listu byla podrobná zpráva o průběhu hry, jak ji tato práce přiblížila výše. Tentokrát nechyběla ani krátká vyjádření přímých aktérů finále. Ohlasy však reportážím v této době – po většinu turnaje – naprosto scházely.

Krátké odstavce s velmi strohými výpověďmi přímých aktérů byly výjimkou. Národní listy je nabídly před finále a po něm, kdy vypadaly takto: *„Rozhovory s hráči: Plánička: doma bychom byli jistě vyhráli. Košťálek: hráli jsme jak jsme mohli. Monti měl být vyloučen. Ženíšek: škoda... Meazza: skvěle jsem si zahrál.“*

Ze všech výše uvedených ukázek je zřejmé, že jazyk, který tehdejší sportovní reportáž využívala, se výrazně odlišuje od toho dnešního. Nejen kvůli vývoji češtiny jako takové, ale zejména i kvůli vývoji sportovního názvosloví, které je v dnes plně

⁸⁴ Viz příloha č. 1

⁸⁵ Švédský soudce Eklind porazil Československo: Itálie v. Československo 2:1 po nerozhodné hře 1:1 (0:0) v normálním čase. Branky: Puč, Orsi a Quaiata. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, **1934**(24), s. 1.

⁸⁶ Čechoslováci jsou mistry světa ve footballu, byť i bez oficiálního titulu. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, **1934**(24), s. 4.

⁸⁷ Tematická linka o tom, že rozhodčí Eklind ve finále československý tým poškodil, pokračovala v Národních listech i další den, tj. 12. 6. 1934. Psaly o „římských jatkách“, přinášely názory nezaujatého zahraničního tisku apod.

⁸⁸ Švédský soudce Eklind porazil Československo: Itálie v. Československo 2:1 po nerozhodné hře 1:1 (0:0) v normálním čase. Branky: Puč, Orsi a Quaiata. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, **1934**(24), s. 1.

počeštěno, zatímco ještě v roce 1934 se novinách objevovaly výrazy s anglickým pravopisem: „backové“ místo zadáků a obránců, nepočeštěné „goal“, „footballisté“, „chance“ či dokonce „12 y“ coby označení pro pokutový kop.

„Německý rozhodčí Birlem přičkl Španělům v 17. min. 12 y, kterou Irigorri proměnil.“⁸⁹

3.2 MS 1962

3.2.1 Všeobecná charakteristika

Mladá fronta se v roce 1962 věnovala fotbalovému mistrovství zevrubně na své poslední straně, která patřila sportu. Fotbal v období mistrovství světa této straně dominoval, informace z ostatních sportovních disciplín se zde objevovaly ve značně omezené míře, výjimečně dostaly prostor na části předchozí strany, i když šlo zpravidla jen o výsledky či velmi krátké zprávy.

Mladá fronta se během mistrovství zaměřila vedle fotbalové linky relativně výrazně i na zákulisí turnaje. Týden před šampionátem například vyšel text od dopisovatele MF z místa konání s titulkem *„Tanec kolem fotbalového míče, nebo kolem dolaru?“*. Článek rozebírá, jak průmyslové výroby v pořádajícím Chile využívají mistrovství světa pro reklamu. *„Není snad ani jediné průmyslové výroby nebo obchodní firmy, která by opomněla využití světového fotbalového šampionátu k reklamě svých výrobků. O některých prostředcích jsme už jednou psali. S rychle pospíchajícím časem však reklamní horečka roste a nové nápady se rodí jako houby po dešti. (...) Nejpraktičtějším dárkem k příležitosti mistrovství světa je prý, jak tvrdí firma „Chiteco“, velký ručník (osuška) se znakem chilského šampionátu.“⁹⁰*

Další zákulisní informace Mladá fronta přidávala během mistrovství v rubrice *„Od pobřeží Pacifiku“*.

Před turnajem deník Mladá fronta rovněž představil mužstvo Sovětského svazu, jinak se ale věnoval poctivě především československému týmu. Před i v průběhu turnaje popisoval, co fotbalisté dělají, když nehrají a podobně.

„Ve čtvrtek se rozloučila čs. výprava definitivně s Viña del Mar. Noc po utkání nemohla většina hráčů spát po velikém fyzickém i nervovém vypětí. V poledních

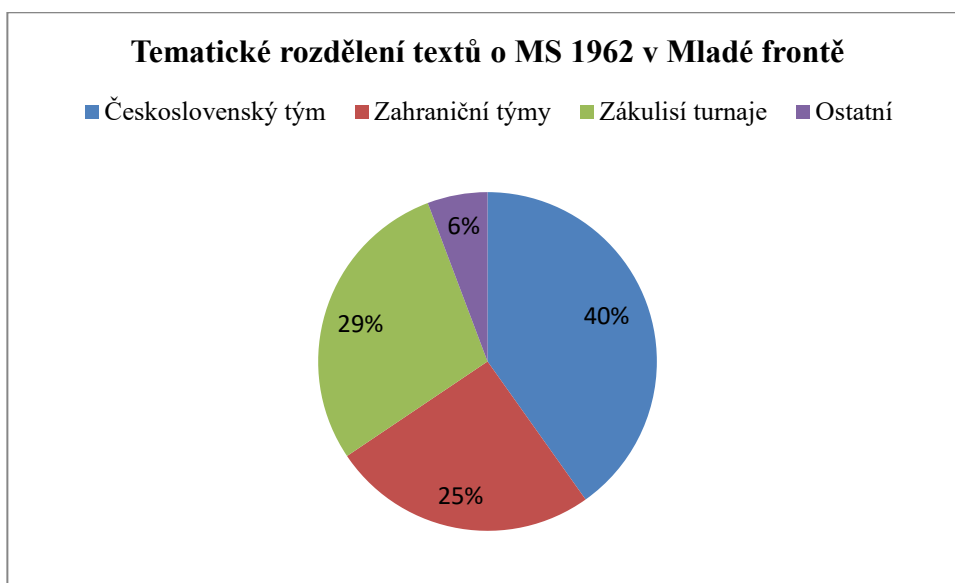
⁸⁹ Španělsko vítězí před 40.000 diváků: Nad favorisovanou Brasiílií 3:1 (3:0) - Jihoameričané spíše žongléry než mužstvem. *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, 1934(22), s. 6.

⁹⁰ Tanec kolem fotbalového míče, nebo kolem dolaru? *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(121 (5270)), s. 6.

hodinách přijeli naši fotbalisté autokarem do Santiaga, kde se ubytovali ve vojenské akademii. Ve velmi pěkně zařízených ubytovnách předtím bydlelo mužstvo NSR (...)“⁹¹

K mimořádné sportovní akci Mladá fronta připravila speciální přílohu, která vyšla 25. května 1962, dva dny před startem turnaje. Šlo o dvoustranu s podrobnostmi o šampionátu, jeho programem i vysvětlením herního systému. Nechyběly ani fotografie všech nominovaných československých fotbalistů, fotografie týmu Brazílie, posledního mistra světa, či rekapitulace předchozích šampionátů. Součástí přílohy byl i formulář nabízející předplatné deníku.

Dohromady během sledovaného období Mladá fronta vydala 122 textů⁹² (bez článků v příloze), které se zabývaly světovým šampionátem.

Na titulní stranu deníku se fotbalové texty o mistrovství světa nedostávaly, výjimkou byly fotografie, které se tam, s krátkým popiskem a odkazem do sportovní rubriky, objevovaly po utkáních československého týmu. Po zápasech československého mužstva byl na titulní straně výsledek, ale reportáže ze zápasů měly místo výhradně na sportovním listu.

3.2.2 Československý tým

Referáty z československých utkání uvozoval krátký odstavec, který stál graficky zpravidla samostatně. V několika případech šlo spíš o perex:

⁹¹ Co dělají naši?: Kvašňák a Scherer hrají. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(142 (5291)), s. 6.

⁹² Ze 122 nalezených textů jich 49 informuje a věnuje se československé reprezentaci. 31 textů nabízí pohled na zahraniční reprezentace a 35 příspěvků nahlíží do zákulisí turnaje. Textů s ostatními tématy bylo celkem 7.

„Na novém stadiónu Sau Salito se odehrálo druhé drama světové fotbalové extratřídy, která se sešla ve Viña del Maru, aby bojovala o postup do čtvrtfinále. Proti týmu slavných hvězd, jedenáctce Španělska, jejíž hráči jsou pokládáni za fotbalové žongléry nasbírané ze všech koutů světa, nastupovali naši reprezentanti s rozhodnutím udělat vše, aby čestně obstáli.“⁹³

Jindy se jednalo o samostatný text, který s následnou reportáží souvisel nepřímou. *„Volný den (naš soupeř měl dva) uběhl tak rychle, že se hráči nemohli ani rozhlédnout. Světový šampionát fotbalistů pokračoval dalšími zápasy. Los připravil program hodný režiséra, který si rád zahrává s nervy diváků (...).“⁹⁴*

V samotných textech reportáží autoři pro přehlednost používali mezititulky (v ukázce tučně). Popsali tak sestavy, okolnosti zápasu, samotný průběh hry i výkon hráčů. Výsledek zápasu byl na sportovním listu větším písmem zřetelně viditelný na první pohled.

„Opatrný začátek

Soupeři se hezkou chvilku ,ořukávali‘, odhadovali své síly a pátrali po slabinách. Proto přinesl začátek střetnutí pomalejší tempo hry. I sebemenší chybičky, nepřesné přihrávky, je okamžitě využito. (...)

Výborně, Schroiff!

První potlesk diváků patří našemu brankáři. Sekularac se dostal sám s míčem před naši svatyni. Schroiff odvážnou robinzonádou nebezpečí zneškodnil (...).“⁹⁵

Součástí reportáží nebyly hlasy přímých aktérů, ty vycházely samostatně, nejčastěji v rubrice „*Mysleli nahlas*“. Zpravodajství ze zápasů (nejen československého týmu) bylo na sportovní straně doplněno i výsledkovým servisem. Rubrika s názvem „*Řeči fotbalových čísel*“ nabízela nejen přehledně popsané výsledky, ale zejména tabulky fotbalového mistrovství včetně nejlepších střelců. Před vyřazovací fází turnaje přehledně nabídl i čtvrtfinálové, potažmo semifinálové a jiné dvojice.

Na sportovní straně pokaždé bylo i logo šampionátu včetně aktuálních fotografií.

⁹³ Fotbalové hvězdy ztroskotaly na čs. obraně: ČSSR - Španělsko 1:0. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, **XVIII.**(129 (5278)), s. 6.

⁹⁴ Až od posledních minut otazník: ČSSR - Brazílie 0:0. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, **XVIII.**(131 (5280)), s. 6.

⁹⁵ Rimetův pohár už jen pro Rio nebo Prahu: ČSSR - Jugoslávie 3:1. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, **XVIII.**(140 (5289)), s. 6.

3.2.3 Poslední zápas

Československo hrálo závěrečný duel na turnaji proti Brazílii. S tou se utkalo už v základní skupině, podruhé na ni narazilo až ve finále.

Tomu podle očekávání patřila kompletní sportovní strana.⁹⁶ Mladá fronta na ní například otiskla i část textu z britského Daily Express, který chválí československý výkon.

„Žádné jiné mužstvo by nebojovalo tvrději o titul. Tito zdatní muži ze střední Evropy, tým, který reprezentoval evropský fotbal proti barvitě, nápadité, kopané Jižní Ameriky, dopustili se v tomto boji jen jediné chyby, kterou darovali Brazilcům branku.“⁹⁷

Tento text se v Mladé frontě mohl objevit díky tomu, že se finále hrálo v neděli, a protože v pondělí Mladá fronta nevycházela, zpravodajství z finále bylo o den posunutě.

Zajímavá byla forma finálového pozápasového referátu, který vypadal nepatrně jinak než ty předchozí. Byl rozdělen na dvě části. V té první popsal obecněji výkony obou mužstev, kterým hráčům se dařilo či naopak a zápas Československa a Brazílie popisoval v kontextu celého turnaje, avšak nezabýval se podrobně popisem dění přímo na hřišti.

„Statečný výkon našich.“

Brazilci si uvědomili, že chilské finále nebude pro ně procházkou. Znali výkon čs. obrany a manévrovací schopnosti, kdy náš tým dovede přecházet z aktivní obrany do nebezpečných protiútoků. Zápas přinesl vzrušující, rychlý boj, bohatý na nádherné technické finesy, a statečný výkon jedenáctky ČSSR. Zasloužili jsme si nerozhodný výsledek, ale jak už to v kopané bývá, o dvoubrankové soupeřově výhře rozhodlo několik šťastných okamžiků

(...)

Estadio Nacional zažil finále, které bylo hodno nejlepších mužstev obou kontinentů i nejpopulárnějšího a nejmasovějšího sportu světa.“⁹⁸

Následoval text s titulkem „*Tak padly 4 branky*“, který podrobně popsal jednotlivé góly finále, které skončilo vítězstvím Brazílie 3:1. „*Patnáctá minuta přinesla*

⁹⁶ Viz příloha č. 2

⁹⁷ Nejvyšší uznání. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(144 (5293)), s. 6.

⁹⁸ Evropská kopaná měla důstojné zástupce: ČSSR - Brazílie 1:3, Rimetův pohár zůstává v Jižní Americe. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(144 (5293)), s. 6.

vedení zásluhou Masopusta, který byl odborníky označován za nejlepšího levého záložníka turnaje. Pospíchal vybojoval v rohu hřiště míč a centroval. Gilmar o zlomek vteřiny později reagoval, míč minul tři Brazilce, byl zachycen Masopustem, jenž nezadržitelně strčil. Naše radost však netrvala dlouho. Už o minutu později se Zagallo uvolnil, poslal falšovaný míč Amarildovi, který k brance naběhl, oklamal Schroiffa a vyrovnal na 1:1 (...).⁹⁹

Zpravodajský servis z finále mistrovství světa na sportovním listu Mladé fronty doplňuje kromě hlasů ještě text „Končí jedna éra světové kopané: poslední boj na MS v zrcadle komentátorů“, který vysvětluje, že Brazílie bude muset přebudovat svůj tým, neboť většina jejích fotbalistů už je starší. Zároveň se ale v textu s pomocí mezititulků a krátkých zmínek informuje o odletu československého týmu, názorech zahraničního tisku či nejlepší sestavy mistrovství podle agentury DPA.¹⁰⁰

3.3 ME 2004

3.3.1 Všeobecná charakteristika

Deník MF DNES připravil pro své čtenáře v souvislosti s fotbalovým mistrovstvím Evropy rozšířený sportovní sešit, který se během šampionátu přejmenoval z tradičního „Sport“ na „Fotbal“.

Tento sešit se v průběhu turnaje věnoval mistrovství Evropy denně na třech až šesti či sedmi stranách. Skutečný rozsah se logicky odvíjel od aktuálního dění na turnaji, v souvislosti s českými zápasy se zpravidla zvětšoval.

Nejen sportovní sekce deníku se však během turnaje zabývala tématy spojenými s fotbalem. Vyplyvá to z textů například v ekonomické či domácí rubrice. Velká sportovní událost je totiž příležitostí pro sázkaře nebo vítanou akcí pro prodejce elektroniky, kteří během turnaje zaznamenali zvýšenou poptávku po televizorech, o čemž mimo jiné MF DNES informovala.

V domácí rubrice pro změnu MF DNES dávala prostor reportážím o tom, jak během turnajů fandili čeští příznivci na náměstích či v barech.

Ve sportovní rubrice MF DNES zpravodajství z evropského šampionátu oživila několika prvky. Během turnaje tak například vycházel deník Vladimíra Šmicera, fotbalového reprezentanta, který byl součástí týmu v Portugalsku. „*Tak nám dnes*

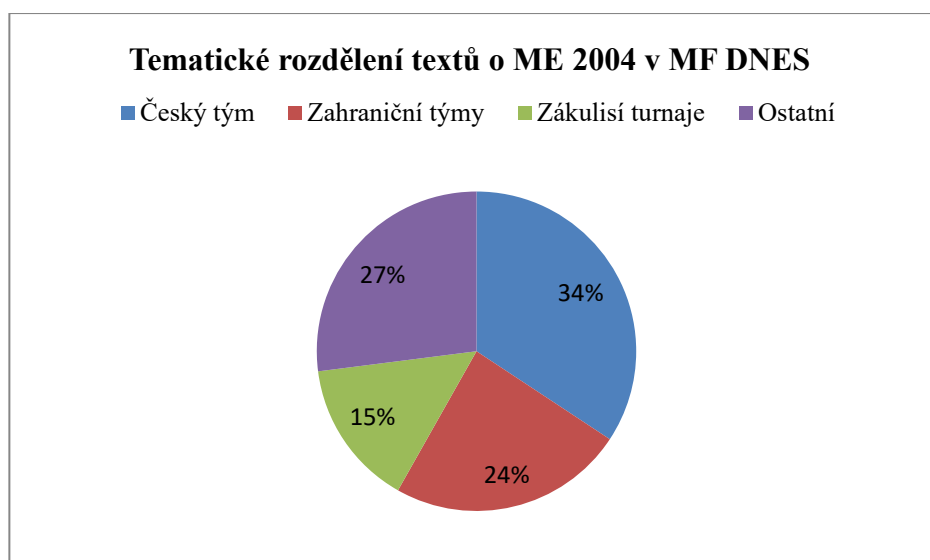
⁹⁹ Tak padly 4 branky. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(144 (5293)), s. 6.

¹⁰⁰ Končí jedna éra světové kopané: Poslední boj na MS v zrcadle komentátorů. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, XVIII.(144 (5293)), s. 6.

začíná čtvrtý portugalský týden. A doufám, že hned neskončí. Tréninky, zápasy, odpočinek. Pořád stejný kolotoč. Ale občas musíte zkusit něco jiného než fotbal, abyste se z toho nezbláznili. Hrajeme hry na počítači, hlavně hokej. Pak taky karty. (...)“¹⁰¹

Fotbaloví reportéři, kteří se Eura účastnili osobně, přispívali se svými zážitky a dojmy do rubriky „Co jsem zažil“. V grafu, který zaznamenává tematické rozvržení příspěvků, jsou Šmicerův deník i sloupky reportérů zařazeny v kategorii „ostatní“.

Nejvíce se MF DNES věnovala českému týmu, výrazný prostor dostávaly i zahraniční celky – zejména kvůli zpravodajství z jejich zápasů, ale také z důvodu zajímavých příběhů hráčů, trenérů a dalších.

Byť mají texty ze zákulisí turnaje v grafu nejmenší podíl, MF DNES se jim věnovala dostatečně. Podobné texty jsou zpravidla delší svým rozsahem, což však graf nezachycuje.

Dohromady vyšlo během předem stanoveného sledovaného období 385 textů¹⁰² s tematikou mistrovství Evropy. Toto číslo nezahrnuje příspěvky ve speciálních přílohách, které MF DNES vydala v průběhu sledovaného období dvě.

Tu první před šampionátem s 32 stranami¹⁰³, které se věnovaly výhradně blížícímu se Euru, tu druhou po českém konci na turnaji. Na 12 stranách rekapitulovala uplynulé Euro zejména z českého pohledu.

¹⁰¹ ŠMICER, Vladimír. Euro není jen fotbal: Šmicerův den. *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(153), s. D/4.

¹⁰² Z nalezených 385 textů se 132 z nich věnuje českému týmu, 92 zahraničním mužstvům, 57 nechává čtenáře nahlédnout do zákulisí turnaje a 104 příspěvků spadá do kategorie ostatních textů.

¹⁰³ Součástí bohaté přílohy k fotbalovému mistrovství Evropy 2004 byl program šampionátu, rozhovory s trenérem, servis pro fanoušky, kteří se chystali přímo do dějiště, vizitky všech reprezentací, představení českého hotelu, ale také například předpověď věštkyň či představení manželek českých fotbalistů.

3.3.2 Český tým

Český tým odehrál na mistrovství Evropy pět zápasů. Jeden z nich (19. června 2004 proti Nizozemsku) se hrál v sobotu, a tak se jeho výsledek dostal do novin až v pondělí.¹⁰⁴

Proto byl servis pro čtenáře širší než po jiných zápasech. Kromě dvou textů mapujících průběh a okolnosti utkání, vyšly například také tři rozhovory, srovnání výkonu dvou protihráčů Tomáše Rosického a Edgara Davidse, příběh brankáře Petra Čecha, vzhledem k atraktivitě utkání, které Česko vyhrálo 3:2, též ohlédnutí za dalšími památnými fotbalovými zápasy reprezentace, anketa s fotbalisty i osobnostmi veřejného života, reakce zahraničních médií či analýza české defenzivy. Jedna strana byla věnována fotografiím ze hřiště i z hlediště, kde měla česká reprezentace značnou podporu svých fanoušků.

Po každém českém utkání otevíral zmíněný sešit „Fotbal“ v deníku text, který se odehranému zápasu věnoval. Nešlo přímo o reportáž (tu s výsledkem a statistikami uveřejňovala MF DNES až na dalších stranách), nicméně o text, jež uvedl zásadní příběh, moment utkání, a od něj se následně odrazil.

V době, kdy fanoušci sledují všechny zápasy živě v televizi a jednoduše si mohou najít i obrazové zkratky z jednotlivých zápasů, se deník MF DNES nepouštěl do podrobného popisu hry od první do poslední minuty. Naopak své články raději stavěl okolo zásadních a důležitých zápasových prvků. Nedílnou součástí těchto příspěvků jsou zejména výpovědi hráčů i trenérů, které jsou zasazeny přímo do textu a nestojí samostatně.

Přímo k zápasu vycházely zpravidla dva vzájemně se doplňující reportážní texty. Jeden na úvodní straně fotbalové rubriky a druhý text, lehce odlišný, na jedné z dalších stran. Jako názorná ukázka poslouží úryvky z textů po prvním utkání Česka na turnaji. S nečekanými problémy v něm Češi porazili Lotyšsko 2:1.

„Čeští fotbalisté včera zbořili zeď. Tak jako ve slavné skladbě skupiny Pink Floyd. V utrápené premiéře udolali bránci se Lotyšsko 2:1. Končili v křečích, ale šťastni. Trenér Brückner se po zápase spokojeně usmíval, vrásky na jeho tváři však jako

¹⁰⁴ Finálový výsledek mistrovství Evropy se do novin dostal dokonce až třetí den po zápase. Hrál se v neděli 4. července, jenže 5. a 6. července kvůli státním svátkům noviny nevycházejí. O mistroví Evropy tak MF DNES informovala až ve středu 7. července.

by se prohloubily o centimetry ,Utkání překročilo očekávání v tom, jak bude těžké. Lotyšši ukázali vojenskou disciplínu,‘ řekl. “¹⁰⁵

„V dramatu, které bralo dech, český tým vyválčil výhru, jež stála mnoho nervů a přinesla hodně bolesti. Až pět minut před koncem nejlepší ligový střelec Heinz pravačkou z 13 metrů zachránil favorita. Teprve v 73. minutě přišla spásná úleva: Poborského přesný centr a vyrovnání z Barošovy modré kopačky. “¹⁰⁶

Zatímco první text se po krátké rekapitulaci věnoval dalším tématům a souvislostem utkání, druhý text byl výhradně celý o zápase. Bez dalších doplňujících informací.

Po každém utkání byl však servis pro čtenáře mnohem bohatší. Vyšly vždy alespoň dva rozhovory a další příběh z daného zápasu. Po utkání s Lotyšskem například text o zajímavých osobnostech – konkrétně hokejových reprezentantech –, kteří svým kolegům-fotbalistům fandili přímo na stadionu. Dále nechyběl komentativní sloupek jednoho z redaktorů, který doplnil souběžnou zpravodajskou linku.

Redaktoři MF DNES také po každém utkání hodnotili všechny hráče českého týmu. Dávali jim známky jako ve škole, k tomu doplnili stručné slovní hodnocení.

Objem produkce článků rovněž ovlivňovaly časy výkopů. Zatímco zmíněné utkání s Lotyšskem se hrálo od 17 hodin, poslední český zápas v základní skupině s Německem měl výkop před 20. hodinou, což redaktorům logicky ztěžovalo situaci kvůli novinové uzávěrce.

Po každém českém utkání, ale i po dalších zápasech, odkazovala na fotbalový sešit MF DNES i titulní strana deníku. Buď krátkým titulkem a fotografií, či po českých zápasech i konečným výsledkem a základními informacemi o utkání.

3.3.3 Poslední zápas

„Fotbalová pohádka skončila. Český tým nepostoupil do finále mistrovství Evropy, včera prohrál v prodloužení s Řeckem 0:1. Hráči padali k zemi, plakali. Obrovitý útočník Koller ležel zabořený tváří v trávníku snad půl minuty, kanonýr Baroš klečel. (...) Češi už budou v době finále doma, do Prahy letí dnes. Prožili nádherný šampionát bez šťastného konce. Běželo nastavení prvního prodloužení, 105. minuta,

¹⁰⁵ PALIČKA, Jan a Tomáš Nohejl. Premieréra Na Euru: vítězství vůle: První duel fotbalistů na mistrovství Evropy: Česko - Lotyšsko 2:1. Vítězný gól dal Heinz pět minut před koncem. *Mladá fronta DNES*. 2004 XV(140), s. D/1.

¹⁰⁶ NOHEJL, Tomáš. Národní tým vydřel první bitvu. *Mladá fronta DNES*. 2004 XV(140), s. D/2.

když dostali úder, ze kterého se už nemohli zvednout. Rohový kop, Dellas hlavičkuje u přední tyče - a gól. Nezvratný konec.“¹⁰⁷

Češi sehráli poslední zápas na mistrovství Evropy v semifinále proti Řecku. Výše uvedený úryvek byl součástí textu, který sportovní sešit novin otevíral. Kromě něj se jen na sportovních stránkách objevilo v souvislosti se zápasem dalších osm příspěvků, což je vzhledem k pozdnímu výkopu zápasu (20:45) a následnému prodloužení vysoké číslo.

Z některých textů je patrné, že byly připraveny dopředu a posléze byly jen upraveny podle konečného výsledku – například příběh Karla Poborského, který v případě postupu mohl ve finále odehrát stý zápas za českou reprezentaci. Protože národní mužstvo vypadlo, vyšel text o Poborském s titulkem: „*Poborský a stý zápas ve finále? Ne...*“¹⁰⁸ Věnována mu byla celá jedna strana.

Přes časovou tíseň se do novin dostaly i bezprostřední ohlasy po utkání. Ty byly součástí obou textů o zápase – otevíracího článku i reportáže. Kromě toho vyšly další dva texty s ohlasy trenéra Karla Brücknera i o zraněném kapitánovi Pavlu Nedvědovi. Nechyběla zmínka o nejlepším střelci turnaje Milanu Barošovi ani pravidelné hodnocení hráčů.

V anketě odpovídali fotbaloví experti na otázky o prohraném českém zápase, poslední text k českému utkání byl o soupeři z Řecka a oslavách jeho nečekaného postupu.

MF DNES však na fotbalové semifinále nenahlížela pouze ze sportovního hlediska, ale informovala i o množství prosázených peněz¹⁰⁹, reportážně popsala, jak Češi fandili na Staroměstském náměstí v Praze¹¹⁰ či na příklad v rodištích fotbalistů, kteří reprezentovali a na dalších místech.¹¹¹

3.4 Srovnání

Předem avizovaný vývoj referování o velkých československých a později českých úspěších je zřejmý. V souvislosti s posunem sportovní žurnalistiky, technologií

¹⁰⁷ PALIČKA, Jan. Kruté. Příliš kruté. Česko končí: Úder v nastavení a slzám se nikdo nedivil. *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(154), s. D/1.

¹⁰⁸ SAIVER, Filip. Poborský a stý zápas ve finále? Ne...: Záložník neprožije na Euru pohádkový příběh v reprezentaci. Skončí nyní s fotbalem, či půjde do Kataru? *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(154), s. D/5.

¹⁰⁹ Češi vsadili na semifinále desítky milionů. *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(154), s. A/5.

¹¹⁰ LINK, Petr. Řek Dellas umlčel náměstí: Na Staroměstském náměstí smutnilo včera večer dvacet tisíc fotbalových fanoušků. *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(154), s. C/1-C/2.

¹¹¹ FILGAS, Jan a Luboš DVOŘÁK. Bary, jéééď, křičela svorně celá hospoda: Obce, odkud pocházejí Milan Baroš a Jan Koller prožívaly dramatické minuty v místních hostincích. *Mladá fronta DNES*. 2004, **XV**(154), s. A/5.

a médií obecně, se mění i obsahy, které tištěná média v souvislosti s velkými fotbalovými turnaji pro své čtenáře připravují.

Jednoznačně to lze vidět na vývoji pozápasového referátu, respektive reportáže. Zatímco v roce 1934 se autoři snaží psát poctivě o všech událostech zápasu a relativně detailně je popisují, v roce 1962 už se pečlivost při popisování každé akce nepatrně ztrácí. V roce 2004 vypadá pozápasová reportáž zcela odlišně. Na rozdíl od let 1934 a 1962 se často vzdává chronologického popisu, ale zpravidla nejprve akcentuje důležité či jinak zajímavé momenty pro vývoj utkání, mnohdy celého turnaje. Až v další fázi se text vrací například k okolnostem, které klíčovým momentům předcházely, nebo jimi byly upozaděny.

Dnešní samozřejmostí – a také samozřejmostí v roce 2004 – jsou ohlasy hráčů a trenérů. Po zápasech v roce 2004 nevycházejí jen klasické rozhovory otázka-odpověď, ale především i nejrůznější příběhy s hlasy jednotlivých aktérů. Ty v neposlední řadě pronikly do zmíněných reportáží, jejichž jsou nedílnou součástí.

Naopak dřív nic podobného nefungovalo. Ještě v roce 1934 byly hlasy naprostou raritou – když vycházely, šlo o krátké strohé věty stojící samostatně, nikoli v rámci většího celku. V roce 1962 už vycházely vedle reportáží také sloupce s výpověďmi samotných fotbalistů i trenérů, ale přímou součástí pozápasových referátů nebyly.

Z tematického hlediska je zřejmé, že postupem času čtenáře daleko víc zajímají i texty o jiných než českých týmech. Vyplývá to z jejich zvyšujícího se počtu. Mezi trendy též patří přinášet podrobnější informace ze zákulisí či nabízet nové formáty, například deník reprezentanta (z roku 2004). Ten největší podíl však dlouhodobě mají během fotbalových turnajů s československou a dnes českou účastí právě texty o národním mužstvu a jeho hráčích. Platí to i pro všechny tři zkoumané turnaje v této práci.

Naopak v otázce míry ztotožnění se s československým, potažmo českým týmem ze strany novinářů, nalézá tato práce určité rozdíly. V letech 1934 i 1962 se kromě nejobektivnějšího odosobněného přístupu (reprezentanti Československa), užívala i přivlastňovací jména (naši reprezentanti) či dokonce první osoba (my jsme vyhráli), byť v menší míře. Jak konkrétně byly tyto přístupy kombinovány, ukazují následující příklady:

1934: „(...) *první branka hry v jejich prospěch. Naše obrana se nemohla v té chvíli dosti rychle proti větru zbavit míče a Dobai z trestného území střelil míč k tyči do sítě polovysokou prudkou ranou. Naši začali poté kombinovat, ale nemají štěstí.* (...) Po

kombinaci v útoku mezi Nejedlým a Sobotkou střelí Puč z 25 m vyrovnávací branku. Rumuni, hrají nyní ostřeji. Českoslovenští obránci stojí v půli hřiště a teprve v 60. min. vidíme Rumuny při výpadu, při němž ještě výborný Belgičan Langenus zaráží Dobaie v ofsidu. ¹¹²

V první osobě množného čísla je například jeden z titulků před finálovým utkáním turnaje. Piše se v něm: „Zvítězíme nad Itálií?“ ¹¹³

1962: „To byl úvod!

Českoslovenští reprezentanti se pustili s chutí do hry. Neuběhlo ani třicet vteřin a Mašek po bleskové akci otevírá skóre. (...)

Nejde nám střelba

*Dostáváme se častěji na polovinu Mexičanů, ale střelba z dálky se útočníkům nedaří. Jen do břevna. Do druhého poločasu nastupují **naši reprezentanti** s vůlí zkorigovat soupeřův náskok alespoň na nerozhodný výsledek,* ¹¹⁴

V roce 2004 už se ve zpravodajství z mistrovství Evropy v deníku MF DNES nic podobného neobjevuje. Redakce si drží odstup a o fotbalistech českého týmu referuje, stejně jako o všech dalších, ve třetí osobě.

Odlišné je též zpracování hodnocení hráčů, které sportovní novináři čtenářům nabízejí. V roce 2004 jsou hráči reportéry MF DNES hodnoceni známkami jako ve škole s krátkým dovětkem

„1.5 Petr Čech, brankář - Vypadal nervózní, ze tří střel dostal dva góly, ale v klíčových chvílích zasáhl famózně. Vyškrábl Heitingovu dělovku do růžku, Nistelrooijovi hlavičku i střelu Van der Meydeho.

2 Vladimír Šmicer, útočník - Muž pro triumf. Trefil čtvrtfinále jako před osmi lety v Anglii. Jednu šanci mu skvěle chytil Van der Sar. ¹¹⁵

Zato v letech 1934 a 1962 bylo hodnocení přímou součástí pozápasových referátů. V ukázce hodnocení výkonu Československa v semifinále proti Německu (1934):

¹¹² Velkolepý turnaj o mistrovství světa v kopané je už věcí Evropy: Vítězství Československa v Terstu. *Pondělí Národních listů a Národa: Ranní vydání.* 1934, **1934**(22), s. 6.

¹¹³ Zvítězíme nad Itálií?: Hlasy před posledním zápasem v Říme. *Národ.* 1934, **X**(110), s. 5.

¹¹⁴ Potřetí to nevyšlo!: ČSSR - Mexiko 1:3, ve čtvrtfinále hrajeme v neděli s Maďarskem. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže.* 1962, **XVIII.**(135 (5284)), s. 4.

¹¹⁵ Znamky MF DNES českým fotbalistům proti Nizozemsku. *Mladá fronta DNES.* 2004, **XV**(144), s. C/4.

„Nejedlý a Plánička

byli přes obětavost celého mužstva hrdiny dne. Jeden dal a druhý zachránil branky. Němci totiž byli v číslech hry v převaze a nic nedokázali, poněvadž zmíněná dvojice obrátila obraz hry v náš prospěch. Puč a Svoboda hráli slaběji než se čekalo, ale zato se zlepšil Krčil. (...)

Posudek mužstev a hráčů.

O Pláničkovi a Nejedlém byla už řeč. V obraně překvapil dobrý výkon zadáků. Také záložníci se činili, zvláště pak Čambal. V útoku překvapil Junek v poli a Nejedlý přímo báječnou střelbou. O jeho hatricku se bude dlouho mluvit a psát. Svoboda byl unaven a zraněn a sváděl s Buschem nevýhodné souboje.“¹¹⁶

Další úryvek z hodnocení hráčů po nepovedeném utkání s Mexikem v základní skupině (1962):

„Nehrálo se dobře.

Podívejme se nyní na výkony našich hráčů. Obrana nebyla tentokrát tak jednotitá, jako v předešlých utkáních. Schroiff nebyl příliš pozorný a také střední obránce Popluhár měl svá „okénka“. Nejlépe si vedli Lála s Novákem. Ze záložníků se nejvíce líbil Pluskal. Ofenzivně hrající Masopust neměl přesné přihrávky. Z útočníků může dostat jedničku jen Mašek a Štibrányi. Selhalo vnitřní trio. Střední Kvašňák nestačil rychlostí, Scherer zůstal u snahy a Adamec si mnoho nezakopal. (...)¹¹⁷

Během všech tří fotbalových šampionátů měly zkoumané deníky přímo na místě konání vlastní zpravodaje. V letech 1962 i 2004 to Mladá fronta, respektive MF DNES na to u jejich článků upozorňují štítky „*Od dopisovatele MF*“, „*Původní zpravodajství pro MF*“, případně „*Od našeho zvláštního zpravodaje*“. Národní listy v roce 1934 používají jen domicily „*z Říma, z Turína*“ a podobně.

¹¹⁶ Československo a Itálie do finálu fotbalového mistrovství světa: Československo - Německo 3:1 (1:0). *Pondělí Národních listů a Národa*. 1934, **1934**(23), s. 6.

¹¹⁷ Potřetí to nevyšlo!: ČSSR - Mexiko 1:3, ve čtvrtfinále hrajeme v neděli s Maďarskem. *Mladá fronta: Deník Československého svazu mládeže*. 1962, **XVIII**.(135 (5284)), s. 4.

Závěr

Tato práce se zabývala vývojem sportovní žurnalistiky v tištěných médiích. Konkrétně se zaměřila na referování o velkých mezinárodních fotbalových turnajích, jakými jsou mistrovství světa a Evropy, a nabídla pohled dobového tisku na velké československé, respektive české úspěchy. Srovnání, jak Národní listy zprostředkovaly informace z mistrovství světa 1934, Mladá fronta ze světového šampionátu 1962 a MF DNES z mistrovství Evropy 2004, tak zachytilo změny během sedmdesáti let, navíc ve třech různých obdobích, kdy postupně přibývala další média.

Změny jsou markantní zejména u textů o československých a českých zápasech. Zatímco v letech 1934 i 1962 příspěvky byly po zápasech výrazně popisné a snažily se zachytit detailně průběh celého utkání, v roce 2004 pojímali novináři dění zcela odlišně. Zřejmě v souvislosti se snadnou dostupností přímých přenosů i záznamů zápasů už nepopisovali průběh hry chronologicky a uceleně, naopak se pokoušeli přinést zajímavé momenty či příběhy, okolo nichž své texty vystavěli. Vývoj je zřetelný například také u využitých jazykových prostředků, řada sportovních termínů se původně psala v originálním anglickém znění, například football, volley, než přijaly českou podobu.

Výrazně se také zvýšil objem produkce, kterou MF DNES v roce 2004 svým čtenářům nabídla. Zaujmout se je snažila i novými formáty, kterými vhodně důležitou zpravodajskou linku a výsledkový servis doplnila.

Toto zkoumání sledovalo pokrytí tří velmi úspěšných turnajů s odstupem osmadvacet a dvaadvacet let. Nabízí se otázka, jak by vyznělo srovnání například s loňským mistrovství Evropy 2016, kdy tradiční média mohly ještě víc ovlivnit například sociální sítě, byť by odstup byl mnohem kratší. To by mohlo být předmětem dalšího zkoumání.

Summary

This work dealt with the development of sports journalism and its form in printed media. It focused specifically on reporting on major football tournaments and offered the closer view on Czechoslovak or later Czech achievements and how it was perceived by the contemporary press.

The assumption, that the sports journalism has moved forward during the seventy-year period, has been fulfilled.

The most striking difference during the years had been spotted on a post-match reports. Whereas in 1934 and 1962, the post-match articles had been very descriptive and trying to capture every important moments of the game, in 2004, journalists took the post-match reports differently.

They were looking for more details and interesting moments instead of describing the course of the game chronologically because of high availability of both live and recorded broadcasts. Nowadays, partly for that reason, the printed sports journalism is even more focused on analysis and feature stories, because the classic reporting is easily available on the internet and social networks.

Použitá literatura

Knižní zdroje:

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

BERÁNKOVÁ, Milena, Alena KŘIVÁNKOVÁ a Fraňo RUTTKAY. *Dějiny československé žurnalistiky: III. DÍL, Český a slovenský tisk v letech 1918-1944*. Novinář, 1988.

BILLINGS, Andrew C., Michael L. BUTTERWORTH a Paul D. TURMAN. *Communication and sport: surveying the field*. Second edition. ISBN 978-1-4522-7913-8.

BOYLE, Raymond. *Sports journalism: context and issues*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE, 2006. ISBN 978-1-4129-0798-9.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století: od počátku do současnosti*. Praha: Portál, 2010. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-7367-698-8.

KŘIVÁNKOVÁ, Alena, Vladimír VLADIMÍR HÜBL a Vladimír VATRÁL. *Dějiny československé žurnalistiky: Celostátní vysokošk. učebnice pro stud. fak. žurnalistiky a filozof. fak.* Praha: Novinář, 1989. ISBN 80-707-7036-8.

LUKŠŮ, David. *Počátky sportovní žurnalistiky na stránkách periodického tisku na přelomu 19. a 20. století. Sport jako součást českého masového tisku, disertační práce, s. 53-54*. Praha 2011. ISKŽ FSV UK, Katedra mediálních studií. Vedoucí disertační práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

MACHO, Milan. *Zlatá kniha fotbalu: historie a současnost nejoblíbenější hry na světě*. Second edition. Praha: XYZ, 2006. ISBN 80-870-2135-5.

SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4201-X.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií: Celostátní vysokošk. učebnice pro stud. fak. žurnalistiky a filozof. fak.* Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Periodika:

Národní listy (od 20. května do 17. června 1934)

Mladá fronta (od 23. května do 24. června 1962)

MF DNES (od 5. června do 11. července 2004)

Internetové zdroje:

1962 FIFA World Cup Chile: 30 May - 17 June. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/archive/chile1962/index.html>

2014 FIFA World Cup Brazil: Television Audience Report [online]. In: Fifa.com, 2014 [cit. 2017-05-03]. Dostupné z: [http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrazilvaud_iencereport\(draft5\)\(issuedate14.12.15\)_neutral.pdf](http://resources.fifa.com/mm/document/affederation/tv/02/74/55/57/2014fwcbrazilvaud_iencereport(draft5)(issuedate14.12.15)_neutral.pdf)

2014 FIFA World Cup™ reached 3.2 billion viewers, one billion watched final. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/news/y=2015/m=12/news=2014-fifa-world-cuptm-reached-3-2-billion-viewers-one-billion-watched--2745519.html>

Azzurri rally to edge Czechs to gold. *Fédération Internationale de Football Association (FIFA) - FIFA.com* [online]. Curych: FIFA, ©1994-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.fifa.com/worldcup/matches/round=3490/match=1134/classic-match/index.html>

ČT24 a ČTK. Jen deset minut dělilo československý fotbal od titulu mistrů světa. *ČT Sport - Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/fotbal/57427-jen-deset-minut-delilo-ceskoslovensky-fotbal-od-titulu-mistru-sveta/>

Finále Euro 2016 vidělo 845 tis. diváků, vyhrálo večer. *MediaGuru - reklama, marketing a média očima Gurua* [online]. Praha: PHD, a.s., ©2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/aktuality/finale-me-euro-2016-melo-845-tisic-vyhralo-vecer/>

FRANCOVÁ, Pavla. Miliardář Babiš mediálním magnátem. Koupil vydavatele MF Dnes, Lidových novin i Metra. *Hospodářské noviny - byznys, politika, názory (IHNEĐ.cz)* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-60141790-andrej-babis-koupil-vydavatelstvi-mafra-rozsiruje-sve-medialni-imperium>

History. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/history/index.html>

History: UEFA EURO 2004. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/season=2004/index.html>

History: UEFA European Football Championship origins. *The official website for European football - UEFA.com* [online]. Nyon: UEFA, ©1998-2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuro/history/background/index.html>

HOVORKA, Jiří a Tomáš PERGLER. Babiš dal akcie svých firem do svěřenských fondů. Počítá se zpětným převodem. *Aktuálně - Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/zacal-prevod-babisovych-firem-na-sverensky-fond-dokumenty-po/r~b4c13298ea0511e6b2310025900fea04/>

IDNES.CZ a ČTK. Zlatý a stříbrný gól zmizí z fotbalu. *IDNES.cz - s námi vítě víc* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©1999-2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/zlaty-a-stribny-gol-zmizi-z-fotbalu-dv6-/fot_reprez.aspx?c=A040228_183227_fot_reprez_cig

JAKOUBEK, Jiří. Československo zastavili rozhodčí, fotbalisté brali dvakrát 'jen' stříbro. *Lidovky.cz - zprávy z domova i ze světa* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/ceskoslovensko-zastavili-rozhodci-fotbaliste-brali-dvakrat-jen-stibro-1qp-/fotbal.aspx?c=A140615_191442_in-sport-fotbal_lso

JAKOUBEK, Jiří. POHNUTÉ OSUDY: Pepi Bican. Nejlepší střelec 20. století a ,příslušník buržoazie'. *Lidovky.cz - zprávy z domova i ze světa* [online]. Praha: MAFRA, a. s., ©2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/fotbalovy-slechtic-prekazel-komunistum-fd7-/lide.aspx?c=A151101_171029_lide_ELE

KOIŠ, Juraj. Fotbalovou sledovanost ovládlo finále, ve skupinách byl nejpoblárnější otevírací zápas. *RadioTV - co se děje v médiích* [online]. Praha: MEDIA MARKETING SERVICES, 2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: http://www.radiotv.cz/p_tv/fotbalovou-sledovanost-ovladlo-finale-ve-skupinach-byl-nejpopularnejsi-oteviraci-zapas/

Nejsledovanější pořady v historii peplemetrů. *MediaGuru - reklama, marketing a média očima Gurua* [online]. Praha: PHD, a.s., ©2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/2013/11/nejsledovanejsi-porady-v-historii-peplemetru/>

NOVÁK, Miloslav. Šance pro další země. Fotbalový šampionát bude hrát 48 mužstev. *IDNES.cz - s námi vítě víc* [online]. Praha: MAFRA, a. s., 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/fotbalove-mistrovstvi-sveta-bude-od-roku-2026-hrat-48-fw1-/fot_reprez.aspx?c=A170110_105757_fot_reprez_min

PAVLIS, Zdeněk. Přesně před 75 lety vybojovali českoslovenští fotbalisté na MS v Itálii stříbro. *Sport.cz - s námi jste ve hře* [online]. Praha: BORGIS, a.s, 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/fotbal/reprezentace/clanek/151408-presne-pred-75-lety-vybojovali-ceskoslovensti-fotbaliste-na-ms-v-italii-stibro.html>

PR PRESS ČT. Sledovanost EURO 2004 – druhé semifinálové utkání. *SatCentrum:: Česko-Slovenská satelitní a TV doména* [online]. Banská Bystrica: VHR, Kvasice & KOUC, Banská Bystrica, 2017 [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.satcentrum.com/clanky/6269/sledovanost-euro-2004-druhe-semifinalove-utkani/>

SWIERCZEKOVÁ, Lucie. *Vilém Heinz-Henry* [online]. V Praze, 2010 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z:

http://www.nm.cz/admin/files/HM/download/novod_dejiny/telesna_vychova/vilem-heinz-henry.pdf

WEINGARTEN, Gilad. *The reconstruction of sport by television*. Příspěvek prezentovaný na konferenci Television in Transition v Massachusetts v květnu 2003. [online] - [cit. 2016-01-31]. Dostupné z:

<http://cmsw.mit.edu/mit3/papers/weingarten.pdf>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Titulní strana Národních listů z 11. 6. 1934, den po finále mistrovství světa Československa s Itálií. (obrázek).

Příloha č. 2: Sportovní strana Mladé fronty z 19. 6. 1962, první vydání po finále mistrovství světa Československa s Brazílií. (obrázky).

Příloha č. 3: Úryvky z MF DNES z 2. 7. 2004, den po semifinále mistrovství Evropy Česka proti Řecku (obrázek).

Přílohy

Příloha č. 1: Titulní strana Národních listů z 11. 6. 1934, den po finále mistrovství světa Československa s Itálií. (obrázek).

Švédský souce Eklind porazil Československo.

Italie v. Československo 2:1 po nerozhodné hře 1:1 (0:0) v normálním čase. Branky: Puž, Orsi a Quaita.

V předchozích soudech o čestech našeho reprezentačního mužstva opakovali jsme své přesvědčení ve vítězství Československa v rozhodujícím zápase o mistrovství světa nad Itálií. Věřili jsme silnějšímu voličnému umění našich hráčů, kteří za normálních okolností i přes nepřímější vliv římského prostředí, vystopávají názor, že rozhodujícími činivšími hráči soude tohoto zápasu švéd Eklind, prostě to, že byl zápas před květnickým zápasem světa, nemohl na něj být zcela stranickým a dopadlo, že naši hráči stali se nebezpečnými v hereckém boji, kde jejich síly a velké umění podlehlo vědomí, že jsou vydáni na pospas jedině, který přímo trestalobně zneuzil svého čestného úřadu.

Jen za takového „soudu“ mohli se státi Italové mistry světa, kterého toužili dosáhnouti v první přímé soutěži. Avšak, když už jsme otáčeli by kosení před Itálií hráčů v rozhodujícím okamžiku a to, že Italové měli větší vítězství branku v ústupu, kdy souce, místo aby potvrdil unfair hracího číselníka

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Československo podlehlo čestně v nerozhodném boji, ukázalo celému světu, že bylo úctyhodným, důstojným soupeřem, který zcela po zásadu doby i v postupu do finále a boje o titul mistra světa.

Nerozhodná hra 1:1 v normálním době, na těch pozicích, v nichž muselo být Československo bojovat, jest toho převládajícím důkazem. Naši hráči byli se s určitým úspěchem, hráli úctyhodně a podle pravidel fair hry a byli při nejmenším rovnocennými svému soupeři v umění fotbalového.

Na Žitavě a 20. hod. v hotelu „Tichý“. Referuje pos. Fr. Ješek a Dr. Zdeněk Molit. Na Křt. Vinohradech o 20. hod. v Hostáckém domě. Referuje pos. dr. J. Matoušek a Dr. Jan Beneš. Na Smíchově o 20. hod. v Národním domě. Referuje pos. dr. Fr. Heďáček a Jaroslav Fischer.

V úterý dne 12. června
V Praze VII. o 20. hod. v síle Říšových předst. Referuje pos. Frantisek Ješek a dr. Vladimír Kadlec.

Okolo hry.

Výpověď Národních Listů zhranila šťastně do Říma, ačkoli po dopravní poruše na Semerungu měla spolehlivě. Podjevovská zmesenitá skandovalyml vytkly Československé mužstvo. V Římě byla středem pozornosti, i činně nemělo spíše vytkly. Když občasně hráč a hráč, bylo vidět, že poměr mezi hosty a hostiteli nasvědčoval dového výhodu na straně byl velmi složitý. Naši hráči byli po zápas nadělní. Věština z nich upřímně řekla, že si nasvědčoval Československo za přehránu, vytvářeli ale je nemělo státi.

Po zápase gratulovali hráčům Čechům za pětadvacet let. Právě ze...
Rozhodně čes. dálo se za svůj kypem. Italové uprotřed, po pravě straně Československa, po levě Němci. Kapitán Československého a Italského mužstva obdrželi se do lota k...
Ve stanovili naši výpravu byl úplný smutek. Kdožto chtěl vidět hráče, kteří se museli oděrovat za město a přijeli do hotelu až dvě hodiny před zahájením zápasu. — Telegramy a zprávu a odezrání tak psychologický handicap, a tímž měli nastoupit proti Italům.
O včerašním byl vše vyrozuměno také praktický zrakem. Ten však bylo zprávu zaměřil. Negativní výsledek zápasu připravil naše hráče o tento dar, který občas mluvit před koncem normální doby měl státnímu brankou Pačovou na desku ruky! (Přeběh zápasu uveřejňujeme ve sportovní části listu.)

Bohatýrský boj našeho národního mužstva.

Z Říma, 10. června. (Tel.)
V konečném zápase o světové mistrovství v kopané přivedlo Československé mužstvo před stadionem, zcela naplněným, nádhernou hru.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Československo odůvodnil tak podivnou situacii vlivu diváků a třetímu soupeři. Jevilo se to nejlépe v tom, že zápas musel být i v ústupu 1:1 o šesti i v ústupu 1:1 a také v ústupu 1:1. Jedinou příčinou, která nás přivedla k této situaci, aby zápas vyhrál. Naš vidění dle 1:0 a nebylo to šesti, něž se stalo umění.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Branka, jež mohla přinést našim hochům v Římě 220.000 Kč.

Jak je známo, by přiběhem každému hráči Italského mužstva 15.000 Kč, zvlášť v Itálii v zápase a Československem o světové mistrovství v kopané. V Římě, v ústupu 1:1, se Italským hráčům muselo popadit, včel tímž byli Československé hráči hančlivě opováženi.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Bohatýrský boj našeho národního mužstva.

Z Říma, 10. června. (Tel.)
V konečném zápase o světové mistrovství v kopané přivedlo Československé mužstvo před stadionem, zcela naplněným, nádhernou hru.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Československo odůvodnil tak podivnou situacii vlivu diváků a třetímu soupeři. Jevilo se to nejlépe v tom, že zápas musel být i v ústupu 1:1 o šesti i v ústupu 1:1 a také v ústupu 1:1. Jedinou příčinou, která nás přivedla k této situaci, aby zápas vyhrál. Naš vidění dle 1:0 a nebylo to šesti, něž se stalo umění.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Branka, jež mohla přinést našim hochům v Římě 220.000 Kč.

Jak je známo, by přiběhem každému hráči Italského mužstva 15.000 Kč, zvlášť v Itálii v zápase a Československem o světové mistrovství v kopané. V Římě, v ústupu 1:1, se Italským hráčům muselo popadit, včel tímž byli Československé hráči hančlivě opováženi.

Československo odůvodnil tak podivnou situacii vlivu diváků a třetímu soupeři. Jevilo se to nejlépe v tom, že zápas musel být i v ústupu 1:1 o šesti i v ústupu 1:1 a také v ústupu 1:1. Jedinou příčinou, která nás přivedla k této situaci, aby zápas vyhrál. Naš vidění dle 1:0 a nebylo to šesti, něž se stalo umění.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Referuje pos. Fr. Ješek a Dr. Zdeněk Molit. Na Křt. Vinohradech o 20. hod. v Hostáckém domě. Referuje pos. dr. J. Matoušek a Dr. Jan Beneš. Na Smíchově o 20. hod. v Národním domě. Referuje pos. dr. Fr. Heďáček a Jaroslav Fischer.

Tiscil Československo přineslo fantastické rychlosti a ukázalo velikost Autoklubu Republiky Československé

Knapp na Waltru vítězí v hodinovém průměru 103,7 km. — V Urputný boj o cenu prezidentovu, mezi Zetkami a Waltry, vykurážná jízda I. Hodáček na Waltru. — Boj mezi Wikovem a km rozhodly 23 vteřiny. Paní Slavíková na Aeru překonala loňš

Náš závod na 1000 mil druhým nejdelším úspešně své místo originálně, sportovní a připravené neobyčejně dobře. Podnikatel na šeltem mluví automobilových maršálů. Když totiž tento závod ne stihlo měřit, lázeň, než se objeví na 21 hodin na automobilovém svazích. Podnikatel několika státních občanů, tudž jako přímých diváků nebo jako členů a nevíce ovšem jako posluchačů, kteří, sít by za hranicemi, kterým to vlnění propagátora, bovary i zvědníci a — tak.

Závod 1000 mil Československých byl důležitým vítězstvím automobilového a byl zároveň vytklím, aby vláda zasloužila a zasloužil automobilového závod, který bral rozvíjet náše automobilismus.

Automobilismus státní byl významně a úspěšně zveřejněn, což je důležitým, že státníci občanů všech tří tříd závod a státní zasloužilo přebíhat dle státního zájmu.

Kdo viděl tento všeobecně strhující závod, on jako by se vracely slavné doby mezinárodních závodů (jako byly Paris-Berlin, Paris-Vienna atd.), nad které mechanická doprava a spárí neprodují sekvintitické. Závod byl přelovým.

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Italií Quaita, který spadl čtyřčíslo, ponechal Italovi, aby vyrazil výhledové a aby dal vedoucí a rozhodující goal!

Příloha č. 2: Sportovní strana Mladé fronty z 19. 6. 1962, první vydání po finále mistrovství světa Československa s Brazílií. (obrázek).

Končí jedna éra světové kopané

POSLEDNÍ BOJ NA MS V ZRCADLE KOMENTÁTORU

PRÁVNÍKOVÁ ADRISTOVA: 47.
ve světové kopané, která se odehrává v Brazílii. Především hráči z Argentiny a Uruguaye, kteří se v posledních letech stali světovými hvězdami. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Rozloučení s Chile
V posledním zápase světového šampionátu hráči z Chile vytvořili velmi zajímavou hru. Především hráči z Argentiny a Uruguaye, kteří se v posledních letech stali světovými hvězdami. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Nejlepší mužstvo

Nejlepší mužstvo světového šampionátu 1986 tvořili hráči z Argentiny a Uruguaye, kteří se v posledních letech stali světovými hvězdami. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Maradona byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Maradona byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Maradona byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

mysleli nahlas
I. LALA: Jsem satisfied, je to moje poslední hra...
V. HAEZ: Mělo to být lepší...
SCHNEIDER: Vynikající výkon...
POPILJAN: Maradona je legenda...
J. HANDEL: To byla skvělá hra...
D. V. JIK: Myslím, že to byla nejlepší hra...
A. HODER: Maradona je neuvěřitelný...
K. B. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
M. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
P. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
R. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
S. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
T. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
V. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
X. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
Y. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...
Z. HODER: Maradona je nejlepší hráč světa...

MARADONA, který byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Evropská kopaná měla důstojné zástupce

Rimetův pohár zůstává v Jižní Americe

Čestná kapitánka argentinské reprezentace Diego Maradona byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

STÁTNÍ ROZHOVNOVÍ BRAZILCO

Státní rozhovory s brazilskými hráči, kteří se účastní světového šampionátu 1986. Hráči se vyjadřují o své roli v týmu a o Maradonovi.

STÁTNÍ VÝKON NÁSICH

Analýza výkonu brazilského týmu na světovém šampionátu 1986. Jsou zde zmíněny úspěchy i nedostatky hráčů.

PĚHÁVKY POSLEPU

Krátké příběhy a anekdoty z světa světového šampionátu 1986, které odhalují zajímavé detaily z života hráčů.

Tak padly 4 branky
Detailní popis čtyř gólových scén z utkání na světovém šampionátu 1986, včetně komentářů k jednotlivým trestům.

Ad pobřeží
Reportáž z pobřeží Brazílie, kde se koná světový šampionát. Jsou zde zmíněny atmosféra a návštěvy fanoušků.

Maradona byl v roce 1986 nejlepším hráčem světa. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa. V roce 1986 však vstoupila na scéně nová hvězda - Maradona. Jeho schopnosti a talenty mu umožnily vybojovat zlatou ložnici a stát se největším hvězdou světa.

Příloha č. 3: Úryvky z MF DNES z 2. 7. 2004, den po semifinále mistrovství Evropy Česka proti Řecku (obrázek).

FOTBAL

ZKLAMÁNÍ NA EURU: fotbaloví reprezentanti skončili těsně pod vrcholcem

Hráči nezdolali řecký obranný val

1:0 v prol.

Recko

Česko

Číslo	Jméno	Pozice
1	Šesták	G
2	Brtnička	B
3	Jankulovski	B
4	Ševčík	B
5	Šesták	B
6	Rohdlov	B
7	Čížek	B
8	Šesták	B
9	Ševčík	Ú
10	Šesták	Ú
11	Šesták	Ú

Branka: 1:0. Delfas. **Rozhodčí:** Collina. **Hlavní rozhodčí:** Černý. **Časovař:** Šesták. **Číslo vstřelily:** Delfas. **Číslo vstřelily:** 47 000. **Publikum:** 47 000.

Nadějnější hráči podle MF DNEŠ: 1. Delfas, 2. Čížek, 3. Jankulovski

První čtvrť: Časovař začal aktivněji. Čelí. Ke gólu byli hláskováni až ve 3. minutě, to díky pěti shortsmančské divyčce Kollera. Rosický první z nich vynechal hlavičkovou souboj, druhý se opřel do voleje. Jeho punčelice napřáhlá blýskne.

Brzký ústřm českého mužstva umocnila následná příležitost výborné hrájícího Jankulovského.

V 6. minutě vyslal soupeřovu rozehrávku a probral se pokutovým územím až do dobré pozice. I on páhl tvrdě, jeho střela vyzrála na roh brankář Nikopolidis.

Pak se probrali i Rekové. Čelí jim k tomu pomohl, když ubráli z původního vysokého tempa.

Ve 33. minutě se Čeští fanoušci nadvkrát chytali za hlavu. Rosický centrovat zpřava, po míči se vrhl nejdřív Nedvěd, pak Jankulovski. Ten svou střelou jen trefil Nikopolidis.

A Nihilist? První ústřm byl omezený. Po ústřm v Kapsosenu se srážel, jeden oběvil to na břehu skánil, pak ale znovu střelil.

Na levé straně se střetl v ošech, Česko muselo zbytek sestřelil zvládnout bez větší kapitána.

Čelí se opřel na záhy, Rekové je střelil nepřítel, osobní obranou Baroša pokrýval důležitý Settidis. Koller měl ve vřechu problémy s úrazným Kapsosem.

Právě Koller v jednom ze soubojů v pokutovém území zastál za dres Delfas. Krátce, téměř nezřetelně. Jedy přesně tak, jako Němec na Euro 2000 proti de Boorovi, lenže naručil od tehdejšího zápasu s Nizozemskem rozhodčí Collina tentokrát penaltu nezapískal.

Po Karagunisově přímém kopu hlavičkovat slabě Vrizas. Mnohem slibněji to pak lobem zkoušel na dru-

ho ústřm přehrávku v 21. minutě vyrazil střelou do horního kruhu. Nešťastně se o Kollerovu hlavičku podařilo najít v 22. minutě střelou do horního kruhu. Červeně červeně s Dourmanskou minul bláznivě. Stojel tak i za střelou. Rekové, po volném vykopáku příslušným kopem.

Nikopolidis protivně. Třinácté minuty, kdy měli na straně soupeř.

V druhé čtvrti bylo, byl Černým, jeho hlavička ale střelila na vyčerpáním vyzráli Čelí. Pak se do příležitosti prodral Janakopolis, čelí obránci mu však skánil pod nůhy. Pak hlavoš Delfanova hlavička, kterou zmařil opět brankář český Kollera. Collina se už chystal pískat přestávku nastaveného času. Proslavil roh, jen ten poslední roh ubíhat.

Nepovedlo se. Třinácté minuty přestávce Delfase. A právě on rozhodl. Po jeho gólu se už ani nechtěli. Collina odtiskal konec.